

Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny v Poprade
Popradské nábřežie 16, 058 01 Poprad

**REGIONÁLNA ANALÝZA TRHU PRÁCE
A SOCIÁLNYCH VECÍ V OKRESOCH
POPRAĎ A LEVOČA**

APRÍL 2006

O B S A H :

1. Analýza trhu práce

1.1	Vývoj základných makroekonomických ukazovateľov.....	3
1.2	Stav a vývoj nezamestnanosti.....	6
1.3	Mobilita pracovných síl.....	14
1.4	EURES.....	16
1.5	Aktívna politika trhu práce.....	17
1.6	Poradenská činnosť.....	19
1.7	SWOT analýza.....	20

2. Analýza sociálnych vecí

2.1	Pomoc v hmotnej núdzi.....	22
2.2	Štátne sociálne dávky.....	27
2.3	Peňažné príspevky na kompenzáciu.....	31
2.4	Posudkové činnosti.....	32
2.5	Sociálno-právna ochrana detí a sociálna kuratela.....	34

3. Záver.....38

1. ANALÝZA TRHU PRÁCE

1.1 Vývoj základných makroekonomických ukazovateľov

Ø Okres Poprad

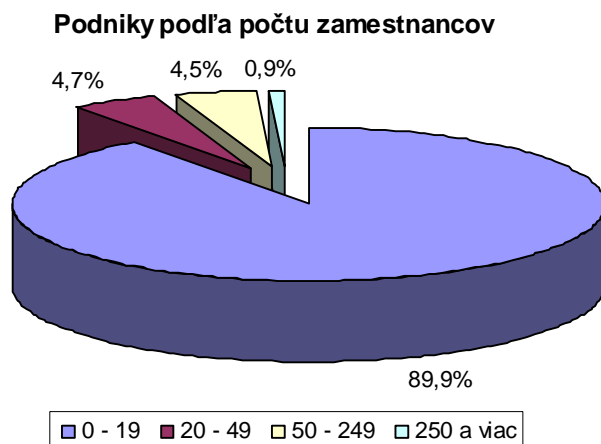
V štatistickom registri organizácií v okrese Poprad bolo k 31. 12. 2005 zaregistrovaných 9 514 subjektov, čo je o 284 viac ako v roku 2004. Z uvedeného počtu **právnické osoby** tvorili 26,4 %, t. j. 2 513 subjektov, z ktorých 63,3 % predstavovali subjekty zamerané na tvorbu zisku a **fyzické osoby – podnikatelia** 73,6 %, t. j. 7 001 osôb.

V rámci podnikov najpočetnejšiu skupinu tvorili obchodné spoločnosti, 94,2 %. Z nich 92,3 % (1 382 subjektov) tvorili spoločnosti s ručením obmedzeným. Akciové spoločnosti s počtom 102 subjektov predstavovali druhú najpočetnejšiu skupinu obchodných spoločností (6,8 %).

Z hľadiska vlastníckych vzťahov 99,1 % podnikov bolo v súkromnom vlastníctve (1 575 subjektov), z ktorých družstevné vlastníctvo predstavovalo 1,8 %.

Podľa odvetvia ekonomickej činnosti najviac podnikov podnikalo v obchodnej činnosti (38,7 %). V oblasti nehnuteľností, prenájmu a obchodných činnostiach podnikalo spolu 18,6 %, v priemyselnej výrobe podnikalo 11,7 % podnikov, v stavebníctve 8,2 % a v hoteloch a reštauráciách 7 %.

Podľa počtu zamestnancov bolo z celkového počtu 1 590 podnikov 94,6 % zaradených medzi malé podniky (0-49 zamestnancov), z týchto do 19 zamestnancov bolo 95 % podnikov. Medzi stredné podniky (od 50-249 zamestnancov) bolo zaradených 4,5 % podnikov. Veľké podniky (250 a viac zamestnancov) tvorilo 14 podnikov (0,9 %). K najväčším zamestnávateľom v okrese Poprad patri Tatravagónka a.s. Poprad, Whirlpool Slovakia, s.r.o., NsP Poprad a Tatravit Svit – Socks, a.s.

V registri organizácií Prešovského kraja bolo k 31. 12. 2005 registrovaných 7 001 podnikateľov v okrese Poprad - súkromne podnikajúcich fyzických osôb nezapísaných v obchodnom registri vrátane fyzických osôb podnikajúcich na základe iného ako živnostenského zákona (slobodné povolania, samostatne hospodáriaci roľníci /SHR/). V porovnaní s rokom 2004 sa počet podnikateľov *zvýšil* o 12.

K najväčšiemu zvýšeniu došlo v počte živnostníkov o 26 osôb, ktorí predstavovali 93,7 % podiel v skupine súkromne podnikajúcich fyzických osôb. Nárast bol zaznamenaný aj v kombinovanej právnej forme (živnostník a SHR), o 7. K zníženiu došlo v počte podnikateľov so slobodným povolaním o 6.

Štruktúra pôsobenia fyzických osôb – podnikateľov sa líši od podnikovej – najviac podnikateľov pôsobí v oblasti obchodu (30,8%). V poradí druhu najväčšiu skupinu tvorili podnikatelia zaoberajúci sa nehnuteľnosťami, prenájmom a obchodnou činnosťou (15,5 %). Stavebníctvu sa venovalo 13,5 % a priemyselnej výrobe 13,4 % podnikateľov – fyzických osôb.

V roku 2005 bolo v okrese Poprad v podnikoch s počtom zamestnancov 20 a viac a v neziskových organizáciách **zamestnaných v priemere 22 265 osôb**. Oproti roku 2004 zamestnanosť *poklesla* o - 2,6 %.

Najväčší podiel na zamestnanosti podľa štatistickej odvetvovej klasifikácie ekonomických činností malo odvetvie priemyslu 42 %, zdravotníctva a sociálnej pomoci 13,1 % a školstva 13 %.

Priemerná nominálna mesačná mzda v okrese Poprad dosiahla 16 366 Sk čo je o 908 Sk menej ako celoslovenský priemer. V porovnaní s ostatnými okresmi Prešovského kraja bola v okrese Poprad zaznamenaná najvyššia mzda. Na jedného zamestnanca za sledované obdobie pripadlo v priemere 1 655 odpracovaných hodín.

V členení podľa odvetví najvyššiu priemernú mzdu dosiahli zamestnanci finančného prostredia (28 013 Sk), dopravy, skladovania, pošty a telekomunikácií (23 306 Sk) a zamestnanci v oblasti nehnuteľností, prenájmu a obchodnej činnosti (20 159). Najnižšia mzda bola zaznamenaná v odvetví hotelov a reštaurácií (11 868 Sk) a v ostatných spoločenských, sociálnych a osobných služieb (12 521 Sk).

Ø Okres Levoča

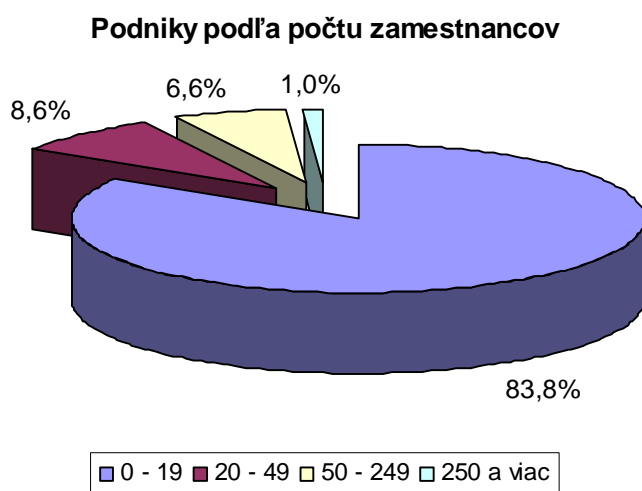
V štatistickom registri organizácií v okrese Levoča bolo k 31. 12. 2005 zaregistrovaných 2 289 subjektov, čo je o 126 viac ako v roku 2004. Z uvedeného počtu **právnické osoby** tvorili 22,8 %, t. j. 522 subjektov, z ktorých 37,7 % predstavovali subjekty zamerané na tvorbu zisku a **fyzické osoby – podnikatelia** 77,2 %, t. j. 1 767 osôb.

V rámci podnikov najpočetnejšiu skupinu tvorili obchodné spoločnosti, 71,1 %. Z nich 92,1 % (129 subjektov) tvorili spoločnosti s ručením obmedzeným.

Z hľadiska vlastníckych vzťahov 97,5 % podnikov bolo v súkromnom vlastníctve (192 subjektov), z ktorých družstevné vlastníctvo predstavovalo 8,9 %.

Podľa odvetvia ekonomickej činnosti najviac podnikov podnikalo v poľnohospodárstve, poľovníctve a lesníctve (24,9 %). V oblasti obchodu podnikalo spolu 23,36 %, v priemyselnej výrobe podnikalo 19,3 % podnikov a v stavebníctve 10,2 %.

Podľa počtu zamestnancov bolo z celkového počtu 197 podnikov 92,4 % podnikov zaradených medzi malé podniky (0-49 zamestnancov), z týchto do 19 zamestnancov bolo 95 % podnikov. Medzi stredné podniky (od 50-249 zamestnancov) bolo zaradených 6,6 % podnikov. Veľké podniky (250 a viac zamestnancov) tvorili len dva podniky (1 %). Medzi najväčších zamestnávateľov okresu patrili NsP Levoča a Rímskokatolícka cirkev.

V registri organizácií Prešovského kraja bolo k 31. 12. 2005 registrovaných 1 767 podnikateľov v okrese Levoča - súkromne podnikajúcich fyzických osôb nezapísaných v obchodnom registri vrátane fyzických osôb podnikajúcich na základe iného, ako živnostenského zákona (slobodné povolania, samostatne hospodáriaci roľníci /SHR/). V porovnaní s rokom 2004 sa počet podnikateľov zvýšil o 94.

K najväčšiemu zvýšeniu došlo v počte živnostníkov o 92 osôb, ktorí predstavovali 84,5 % podiel v skupine súkromne podnikajúcich fyzických osôb. Nárast bol zaznamenaný aj v kombinovanej právnej forme (živnostník a SHR), o 13. K zníženiu došlo v počte podnikateľov so slobodným povoláním o 7.

Štruktúra pôsobenia fyzických osôb – podnikateľov sa líši od podnikovej – najviac podnikateľov pôsobí v oblasti obchodu (26 %). V poradí druhu najväčšiu skupinu tvorili podnikatelia v oblasti stavebníctva (19,3%). Priemyselnej výrobe sa venovalo 19 % a poľnohospodárstvu, poľovníctvu a lesníctvu 12,4 % podnikateľov – fyzických osôb.

V roku 2005 bolo v okrese Levoča v podnikoch s počtom zamestnancov 20 a viac a v neziskových organizáciách **zamestnaných v priemere 3 585 osôb**. Oproti roku 2004 zamestnanosť poklesla o – 4,3 %.

Najväčší podiel na zamestnanosti podľa štatistickej odvetvovej klasifikácie ekonomických činností malo odvetvie školstva 31,6 %, zdravotníctva a sociálnej pomoci 23 % a poľnohospodárstva, poľovníctva a lesníctva 14,8 %.

Priemerná nominálna mesačná mzda v okrese Levoča dosiahla 13 330 Sk čo je o 3 944 Sk menej ako celoslovenský priemer.. Na jedného zamestnanca za sledované obdobie pripadlo v priemere 1 650 odpracovaných hodín.

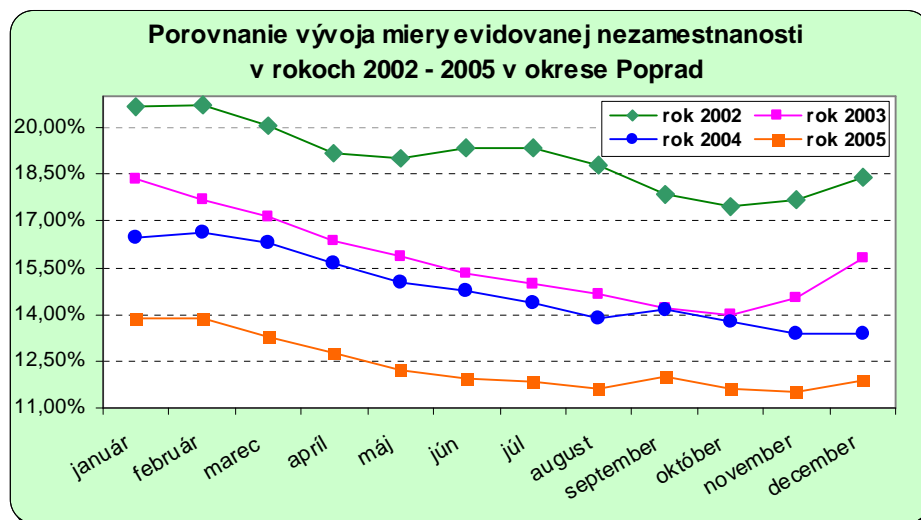
V členení podľa odvetví najvyššiu priemernú mzdu dosiahli zamestnanci v odvetví verejnej správy a obrany (16 978 Sk), zamestnanci školstva (14 279 Sk). Najnižšia mzda bola zaznamenaná v odvetví priemyslu (9 441 Sk).

1.2 Stav a vývoj nezamestnanosti

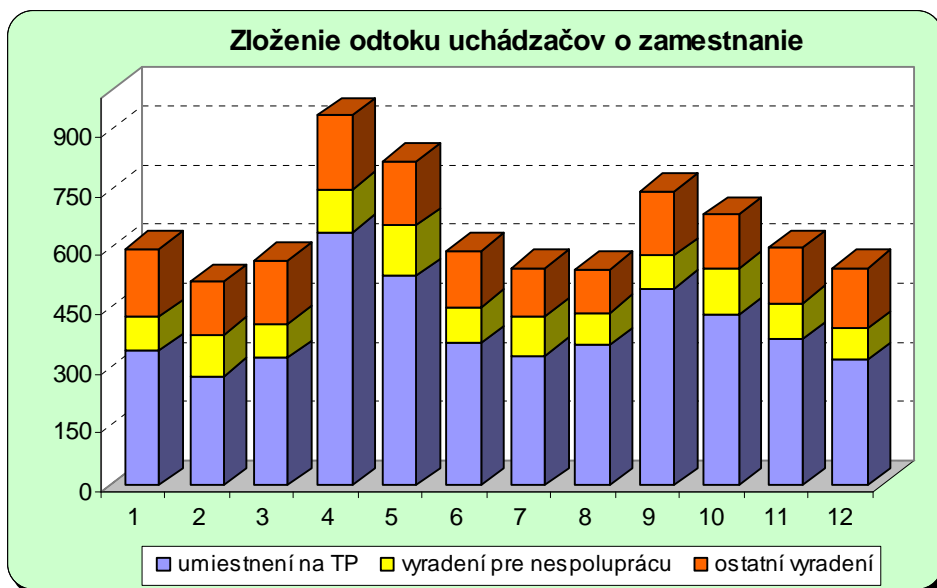
Ø Okres Poprad

K 31.12.2005 miera evidovanej nezamestnanosti pri disponibilnom počte uchádzačov o zamestnanie v počte **6 123** bola v okrese Poprad vo výške **11,88 %**. Miera evidovanej nezamestnanosti na Slovensku k 31.12.2005 za disponibilný počet UoZ predstavovala 11,36 %, okres Poprad sa umiestnil **v rámci Slovenska** z počtu 79 okresov **na 37. mieste**.

Priemerný absolútny počet nezamestnaných v roku 2005 dosiahol hodnotu **7 626 osôb** a medziročne **poklesol o 12,7 %** (o 1 108 osôb). U mužov priemerný počet uchádzačov o zamestnanie predstavuje 3 819 osôb (50,1 % z celkového počtu), u žien dosiahol hodnotu 3 807 osôb (49,9 % z celkového počtu). V predchádzajúcich rokoch pretrvával vyšší počet nezamestnaných mužov, avšak v roku 2005 sa počet nezamestnaných žien a mužov vyrovnal. Priemerný disponibilný počet UoZ bol **6 372** – UoZ, ktorí bezprostredne po ponuke voľného pracovného miesta mohli nastúpiť do zamestnania. Pre ostatných UoZ bolo prekážkou – dočasná pracovná neschopnosť a ošetrovanie člena rodiny (Ø počet 1 038 UoZ), účasť na rekvalifikačných kurzoch (Ø 74 UoZ) a účasť na absolventskej praxi (Ø počet 142 UoZ). Priemerná miera evidovanej nezamestnanosti dosiahla 12,36 % (pred rokom 14,82 %). MEN mala v roku 2005 klesajúcu tendenciu, nárast nastal v mesiaci **september** a to predovšetkým v dôsledku prítoku absolventov škôl a v mesiaci **december** a to predovšetkým vplyvom zvýšeného prítoku UoZ, ktorí ukončili pracovný pomer na dobu určitú – 189 UoZ.

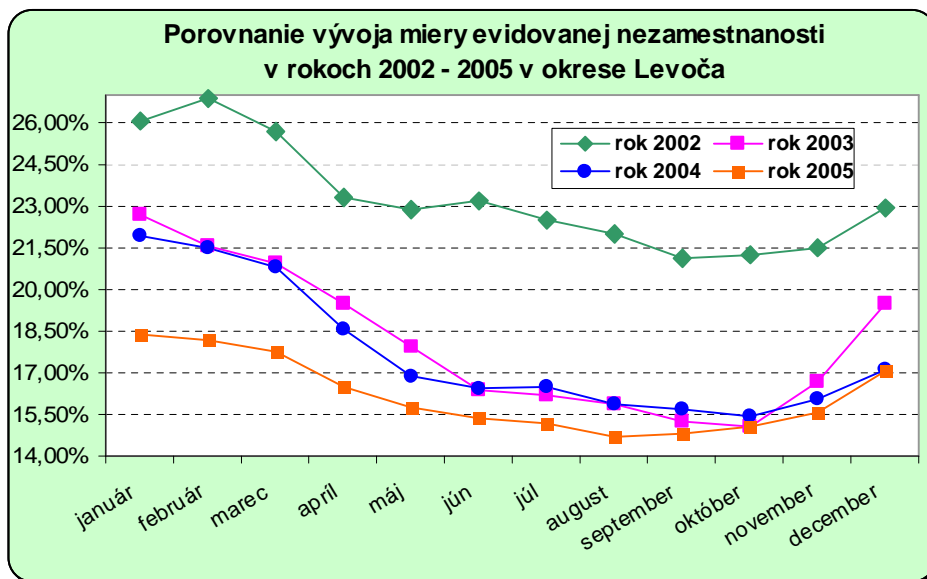
V roku 2005 bolo z evidencie vyradených 7 733 UoZ, čo je v porovnaní s predchádzajúcim rokom pokles o 336 osôb. Z uvedeného počtu vyradených UoZ smerovalo na trh práce 62 % (4 778 osôb), 15 % (1 166 osôb) bolo vyradených pre nespôluprácu a zvyšných 23 % (1 789 osôb) tvoria ostatní vyradení. V porovnaní s minulým rokom klesol podiel vyradených pre nespôluprácu a podiel umiestnených na TP je zhodný s rokom 2004 (62%). V roku 2005 bolo do evidencie UoZ zaradených 6 710 UoZ, čo predstavuje medziročný pokles o 462 UoZ. Vďaka tomu, že odtok klesal rýchlejšie ako prítok, došlo k zníženiu počtu uchádzačov o zamestnanie.

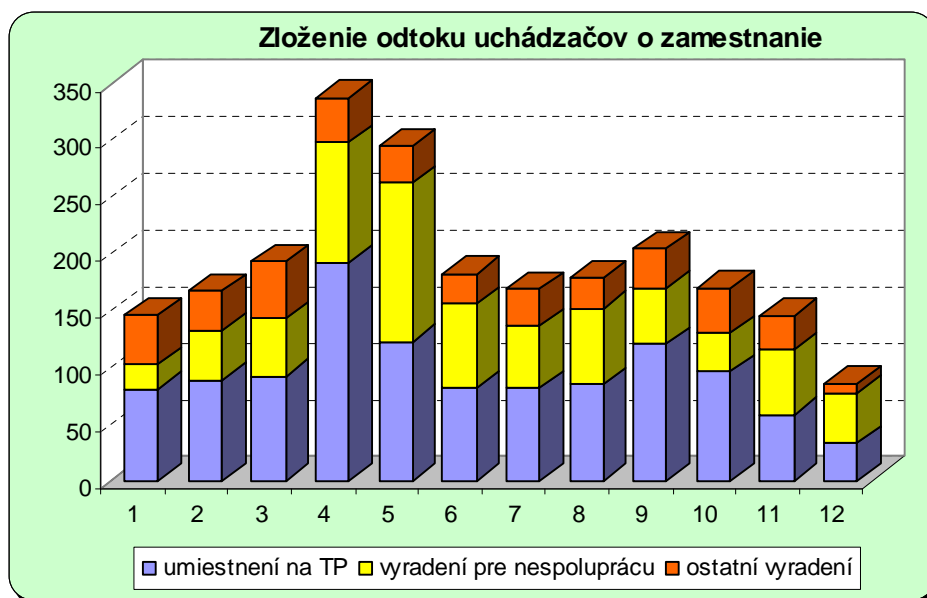
Ø Okres Levoča

K 31.12.2005 miera evidovanej nezamestnanosti pri disponibilnom počte uchádzačov o zamestnanie v počte **2 380** bola v okrese Levoča vo výške **17,06 %**. Miera evidovanej nezamestnanosti na Slovensku k 31.12.2005 za disponibilný počet UoZ predstavovala 11,36 %, okres Levoča sa umiestnil **v rámci Slovenska** z počtu 79 okresov **na 20. mieste**.

*Priemerný absolútny počet uchádzačov o zamestnanie v roku 2005 dosiahol hodnotu **2 581 osôb** a medziročne **poklesol o 9,0 %** (o 253 osôb). U mužov priemerný počet uchádzačov o zamestnanie predstavuje 1 194 osôb (46 % z celkového počtu), u žien dosiahol hodnotu 1 388 osôb (54 % z celkového počtu). V roku 2005 pretrváva vyšší počet nezamestnaných žien v porovnaní s počtom nezamestnaných mužov. Priemerný disponibilný počet UoZ bol **2 260** – UoZ, ktorí bezprostredne po ponuke voľného pracovného miesta mohli nastúpiť do zamestnania. Pre ostatných UoZ bolo prekážkou – dočasná pracovná neschopnosť a ošetrovanie člena rodiny (Ø počet 242 UoZ), účasť na rekvalifikačných kurzoch (Ø 19 UoZ) a účasť na absolventskej praxi (Ø počet 60 UoZ). Priemerná miera evidovanej nezamestnanosti dosiahla 16,2 % (pred rokom 17,78 %). MEN mala od januára klesajúcu tendenciu, narastať začala od septembra a to v dôsledku prílivu absolventov škôl a taktiež, že ide o okres s vysokou sezónnosťou prác.*

V roku 2005 bolo z evidencie vyradených 2 282 UoZ, čo je v porovnaní s predchádzajúcim rokom pokles o 544 osôb. Z uvedeného počtu vyradených UoZ smerovalo na trh práce 50 % (1 135 osôb), 33 % (745 osôb) bolo vyradených pre nespoluprácu a zvyšných 17 % (402 osôb) tvoria ostatní vyradení. V porovnaní s minulým rokom klesol podiel vyradených pre nespoluprácu, k poklesu došlo aj pri UoZ umiestnených na TP a v tretej skupine UoZ (ostatní vyradení) podiel mierne vzrástol. V roku 2005 bolo do evidencie UoZ zaradených 2 169 UoZ, čo predstavuje medziročný pokles o 175 UoZ.

Hodnotenie vývoja nezamestnanosti podľa nasledovnej štruktúry UoZ:

- vek
- dĺžka evidencie
- dosiahnutý stupeň vzdelania
- KZAM

Štruktúra UoZ podľa veku

	Okres POPRAD			Okres LEVOČA		
	k 31.12.2004	k 31.12.2005	Rozdiel	k 31.12.2004	k 31.12.2005	Rozdiel
Do 19 rokov	616	450	- 166	143	147	+ 4
<i>podiel v %</i>	7,4	6,2	- 1,2	5,1	5,5	+ 0,4
20-29 rokov	2 232	1 883	349	748	678	- 70
<i>podiel v %</i>	26,8	25,8	- 1	26,9	25,4	- 1,5
30-39 rokov	1 951	1 688	- 263	709	705	- 4
<i>podiel v %</i>	23,4	23,1	- 0,3	25,5	26,4	+ 0,9
40-49 rokov	1 952	1 779	- 173	728	714	- 14
<i>podiel v %</i>	23,5	24,4	+ 0,9	26,1	26,6	+ 0,5
50 rokov a viac	1 573	1 501	- 72	458	429	- 29
<i>podiel v %</i>	18,9	20,5	+ 1,6	16,4	16,1	- 0,3

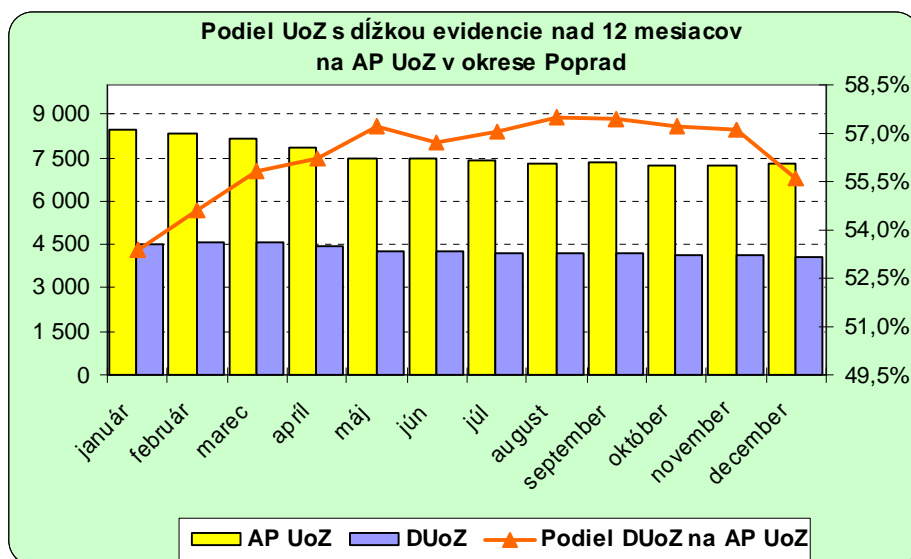
V okrese Poprad počet UoZ klesol u všetkých vekových skupinách, ale z hľadiska podielu na absolútnom počte UoZ nastal nárast predovšetkým vo vekovej skupine 50 rokov a viac a k zvýšeniu došlo aj v kategórii 40 – 49 rokov.

V okrese Levoča počet UoZ klesol u všetkých vekových skupinách (mierny nárast nastal v skupine do 19 rokov), ale z hľadiska podielu na absolútnom počte UoZ nastal nárast vo vekových kategóriách do 19 rokov a 30 – 49 rokov.

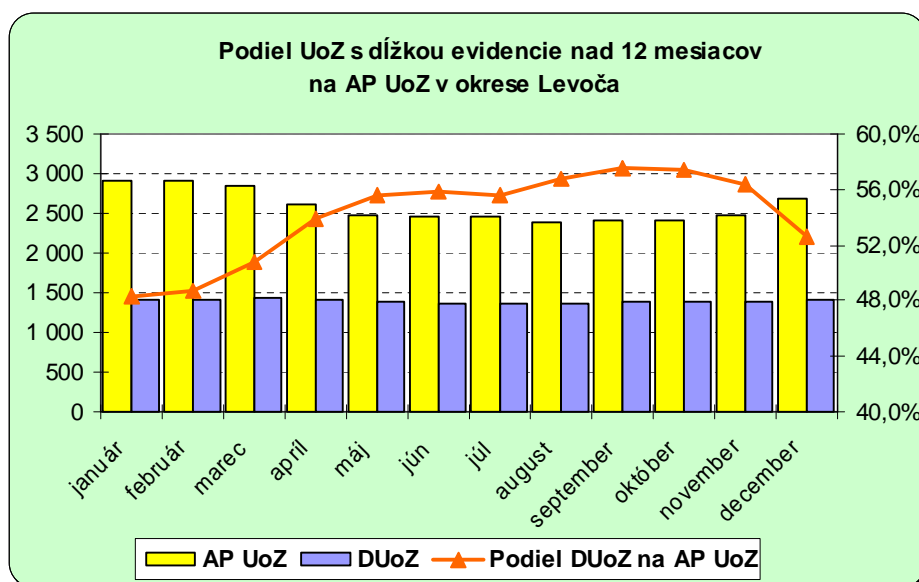
Štruktúra UoZ podľa dĺžky evidencie

	Okres POPRAD			Okres LEVOČA		
	k 31.12.2004	k 31.12.2005	rozdiel	k 31.12.2004	k 31.12.2005	rozdiel
Do 6 mesiacov	2 592	2 345	- 247	1 027	931	- 96
<i>podiel v % na AP UoZ</i>	31,14	32,12	+ 0,98	36,86	34,83	- 2,03
7-12 mesiacov	1 238	898	- 340	365	336	- 29
<i>podiel v % na AP UoZ</i>	14,87	12,30	- 2,57	13,10	12,57	- 0,53
13 - 48 mesiacov	3 407	2 559	- 848	946	845	- 101
<i>podiel v % na AP UoZ</i>	40,93	35,05	- 5,88	33,96	31,61	- 2,35
nad 48 mesiacov	1 087	1 499	+ 412	448	561	+ 113
<i>podiel v % na AP UoZ</i>	13,06	20,53	+ 7,47	16,08	20,99	+ 4,91

V okrese Poprade v roku 2005 dosiahol priemerný počet UoZ, ktorí sú v evidencii dlhšie ako 12 mesiacov hodnotu 4 291 a v medziročnom porovnaní je to poklesol o 101 občanov, pričom v percentuálnom porovnaní tvoria títo UoZ viac ako polovicu zo všetkých uchádzačov o zamestnanie (56,3 % → medziročný nárast o 5,9 percentuálneho bodu). V skupine UoZ, ktorí sú v evidencii 13 – 48 mesiacov nastal medziročný pokles o 5,88 %, avšak podiel UoZ evidovaných viac ako 4 roky na celkovom počte UoZ vzrástol o 7,47 %.

V okrese Levoča podiel UoZ evidovaných ÚPSVaR viac ako 1 rok na priemernom absolútnom počte UoZ dosiahol 54,1 %, pričom v porovnaní s rovnakým obdobím minulého roku stúpol o 5,5 percentuálnych bodov. Pri medziročnom porovnaní možno konštatovať, že nárast nastal v skupine UoZ, ktorí sú v evidencii dlhšie ako 4 roky.

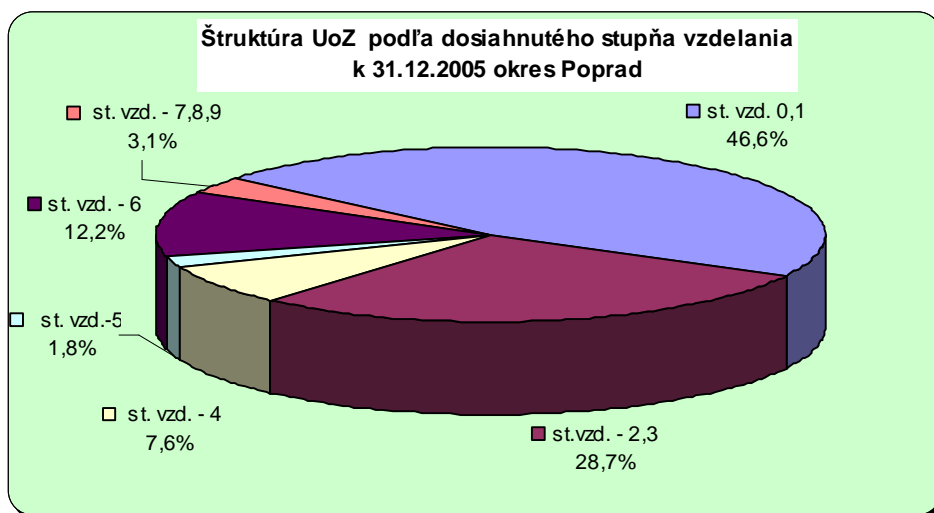

Štruktúra UoZ podľa dosiahnutého stupňa vzdelania

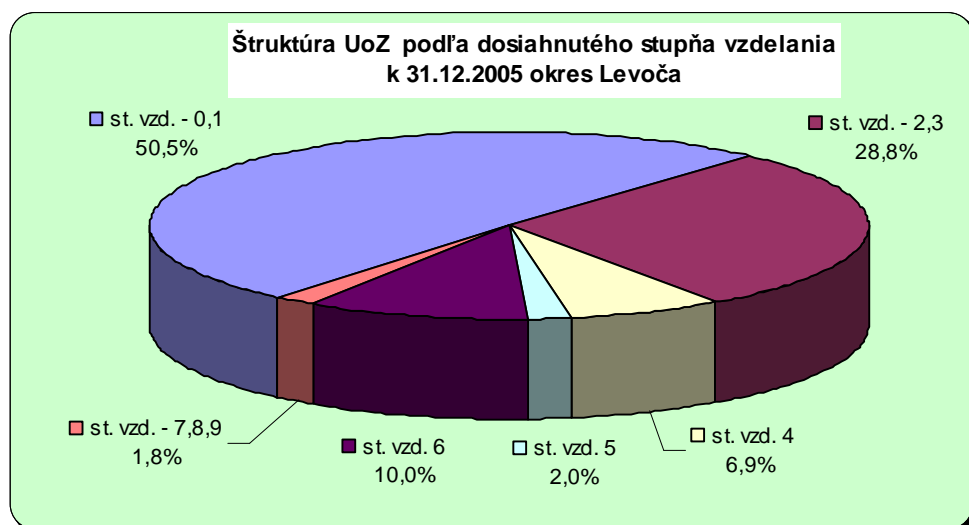
	Okres POPRAD			Okres LEVOČA		
	k 31.12.2004	k 31.12.2005	rozdiel	k 31.12.2004	k 31.12.2005	rozdiel
Stupeň 0,1	3 650	3 399	- 251	1 295	1 349	+ 54
<i>podiel v %</i>	43,85	46,56	+ 2,71	46,48	50,47	+ 3,99
Stupeň 2,3	2 400	2 094	- 306	860	769	- 91
<i>podiel v %</i>	28,83	28,68	- 0,15	30,87	28,77	- 2,1
Stupeň 4	670	558	- 112	187	184	- 3
<i>podiel v %</i>	8,05	7,64	- 0,41	6,71	6,88	+ 0,17
Stupeň 5	153	133	- 20	50	54	+ 4
<i>podiel v %</i>	1,84	1,82	- 0,02	1,80	2,02	+ 0,22
Stupeň 6	1 199	894	- 305	328	267	- 61
<i>podiel v %</i>	14,40	12,25	- 2,15	11,77	9,99	- 1,78
Stupeň 7,8,9	252	223	- 29	66	50	- 16
<i>podiel v %</i>	3,03	3,05	+ 0,02	2,37	1,87	- 0,5

0	bez vzdelania	1	základné
2	úplné stredné – vyučný list	3	úplné stredné – záv. skúška
4	úplné stredné s maturitou	5	gymnázium
6	stredná odborná škola	7	vyššie (bakalárske)
8	vysokoškolské	9	vedecká výchova

V okrese Poprad z hľadiska vzdelanostnej štruktúry najviac uchádzačov o zamestnanie je s nízkym stupňom vzdelania – v sledovanom období tvorili UoZ bez vzdelania a so základným vzdelaním najväčší podiel na celkovom počte UoZ (v priemere 47 %). U uvedenej skupiny UoZ v medziročnom porovnaní došlo k najvýraznejšiemu nárastu v podiele na AP UoZ. S podielom 28,68 % nasledovali UoZ s vyučením. Najvýraznejší medziročný pokles zaznamenal podiel UoZ s ukončeným stredoškolským vzdelaním s maturitou na AP UoZ.

V okrese Levoča je štruktúra UoZ podľa vzdelania obdobná, najviac UoZ je s nízkym stupňom vzdelania a na AP UoZ tvoria 50,47 %. U uvedenej skupiny došlo taktiež k najvýraznejšiemu nárastu oproti roku 2004. S podielom 28,77 % nasledovali UoZ s vyučením, u tejto skupiny bol najväčší pokles v porovnaní s rovnakým obdobím roka 2004.

Štruktúra UoZ podľa KZAM

V okrese Poprad podľa kvalifikačnej štruktúry UoZ najpočetnejšiu skupinu tvoria UoZ v **KZAM 9** (priemerný počet dosiahol v roku 2005 hodnotu **2 641 UoZ**) a druhou najpočetnejšou skupinou podľa uvedeného rozdelenia bola skupina uchádzačov o zamestnanie bez pracovného zaradenia s mesačným priemerom UoZ v počte **2 107**.

V okrese Levoča podľa kvalifikačnej štruktúry AP UoZ najpočetnejšiu skupinu tvoria uchádzači o zamestnanie bez pracovného zaradenia s mesačným priemerom v počte **1 475** a druhou najpočetnejšou skupinou podľa uvedeného rozdelenia bola skupina uchádzačov o zamestnanie v **KZAM 9** (priemerný počet v mesiaci dosiahol v roku 2005 hodnotu **559 UoZ**).

Iné znevýhodnené skupiny UoZ

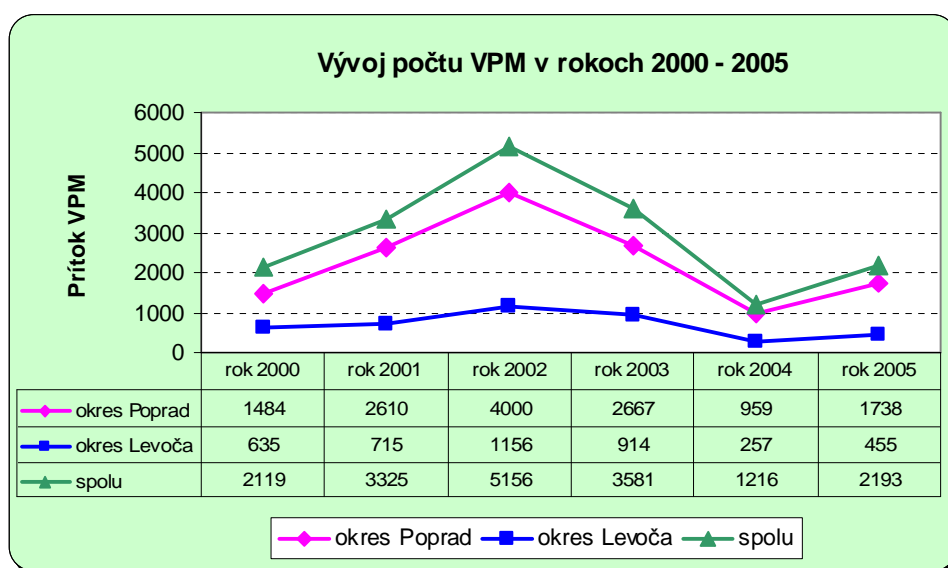
	Okres POPRAD			Okres LEVOČA		
	k 31.12.2004	k 31.12.2005	rozdiel	k 31.12.2004	k 31.12.2005	rozdiel
UoZ - ženy	4 128	3 626	- 502	1 428	1 425	- 3
podiel v %	49,6	49,7	+ 0,1	51,3	53,3	+ 2,0
UoZ - absolventi	489	340	- 149	170	137	- 33
podiel v %	5,9	4,7	- 1,2	6,1	5,1	- 1
UoZ - mladiství	154	128	- 26	23	38	+ 15
podiel v %	1,9	1,8	- 0,1	0,8	1,4	+ 0,6
UoZ so ZP	491	441	- 50	154	129	- 25
podiel v %	5,9	6,0	+ 0,1	5,5	4,8	- 0,7

Ku koncu roka 2005 absolútne počty mali u uvedených skupín znevýhodnených UoZ v porovnaní s rokom 2004 klesajúcu tendenciu, mierny nárast nastal iba v absolútnom počte mladistvých v okrese Levoča. Z hľadiska podielu na AP UoZ nastal nárast v okrese Levoča o 2 percentuálne body u skupiny UoZ - ženy.

Voľné pracovné miesta

ÚPSVaR v Poprade mal v roku 2005 k dispozícii voľných pracovných miest v priemernom mesačnom počte 192. Pri priemernom absolútnom počte 7 626 UoZ to predstavovalo 40 UoZ na 1 VPM. Ide o medzoročný pokles o 14 UoZ uchádzačov o zamestnanie na jedno VPM. Najviac boli nahlásované pracovné miesta v profesiách čašník (42 nahlásených VPM) a kuchár (42 VPM) a predavačka (41 nahlásených VPM).

ÚPSVaR DP Levoča mal v roku 2005 k dispozícii voľných pracovných miest v priemernom mesačnom počte 33. Pri priemernom absolútnom počte 2 581 UoZ to predstavovalo 78 UoZ na 1 VPM. Ide o medzoročný pokles o 31 uchádzačov o zamestnanie na jedno VPM. Najviac nahlásených VPM bolo v profesiách čašník (13 VPM), predavač (13 VPM) a pomocný lesný robotník (9 VPM).

1.3 Mobilita pracovných síl

Zamestnávanie občanov SR v zahraničí

Počet žiadostí na 1 – ročné zamestnanie v SRN : 35

Počet zrealizovaných pracovných pomerov : 30, z toho 12 UoZ

Počet zrealizovaných pracovných pomerov na sezónne zamestnanie do SRN : 396, z toho 128 UoZ

Počet zrealizovaných povolení pre činnosť - pomocnica v domácnosti s postihnutou osobou : 3

Počet vybavených pracovných povolení do Švajčiarska : 6

Sprostredkovanie zamestnania za úhradu

Počet platných povolení k 31.12.2004 : 8

Zamestnávanie cudzincov na území SR

1. Zamestnávanie občanov RÚ/EHP na území SR / informačné karty/

Slovenská republika ako členská krajina EÚ neuplatňuje voči ostatným členským krajinám prechodné opatrenia týkajúce sa obmedzení prístupu na trh práce. V zmysle Doplnku k Postupu a podrobnejším podmienkam pri zamestnávaní cudzincov na území SR sa zamestnanie občanov členských krajín EÚ/EHP na území SR sleduje prostredníctvom informačných kariet.

ÚPSVaR v Poprade evidoval k 31.12.2005 celkom

- 35 informačných kariet občanov EÚ, ktorým vznikol pracovnoprávny vzťah na území SR /12 ČR , 1 SRN, 20 Poľsko, 1 Taliansko, 1 Veľká Británia/
- 4 informačné karty občanov EÚ, ktorí boli vyslaní na výkon práce na územie SR /1 Nemecko, 1 Poľsko, 1 Švédsko, 1 Taliansko/
- neevidoval informačnú kartu cudzinca, u ktorého sa v zmysle § 22 ods.7 zákona č. 5/2004 Z.z. o službách zamestnanosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov nevyžaduje povolenie na zamestnanie (má trvalý pobyt na území SR)

Občania EÚ pracujú na území SR prevažne v oblasti lesného hospodárstva, výskumu a vývoja, strojárskoho priemyslu, spracovateľského priemyslu, obchodu a služieb.

2.Zamestnávanie cudzincov z „ostatných krajín“ na území SR

Pri zamestnávaní cudzincov z ostatných krajín postupuje ÚPSVaR v Poprade v zmysle Postupu a podrobnejších podmienok na zamestnávanie cudzincov na území SR a jeho Doplnku.

Cudzinci zamestnaní v rámci pôsobnosti ÚPSVaR v Poprade boli umiestnení na pracovné pozície po preskúmaní situácie na trhu práce.

Povolenia na zamestnanie pre izolatérov (f. Tatravagónka, a.s. Poprad) boli vydané v zmysle § 22 ods.6, písm. a.) zákona č.5/2004 Z.z. (v znení neskorších zmien a doplnkov) na základe obchodnej zmluvy bez prihliadnutia na situáciu na trhu práce.

Povolenia na zamestnanie pre lektorov anglického jazyka boli vydané v zmysle § 22 ods.5 písm.d) zákona č.5/2004 Z.z. (v znení neskorších zmien a doplnkov) bez prihliadnutia na situáciu na trhu práce.

V období od 01.01. do 31.12. 2005 ÚPSVaR v Poprade

§ udelil nasledujúce povolenia na zamestnanie:

- f. Cukráreň Bidaet Izairi Poprad	občan Macedónska	špecialista-zmrzlinár
- f. Tatravagónka a.s., Poprad	10 občania Bosny a Hercegoviny	špeciálne izolatérske práce
- f. Brantner Poprad, s.r.o.	občan Ukrajiny	vodič, elektromechanik
- f. Chemosvit a.s., Svit	občianka USA	lektor anglického jazyka
- f. Ruy PHARMA, s.r.o. Prešov	občan Ukrajiny	farmaceut v odb. lekárenstvo
- f. LUGARO s.r.o., Svit	občan Gruzínska	špecialista na výrobu vín

§ predĺžil nasledujúce povolenia na zamestnanie:

- f. Brantner Poprad, s.r.o.	občan Ukrajiny	vodič, elektromechanik
- Akadémia vzdelávania Poprad	občan USA	lektor anglického jazyka

§ odňal nasledujúce povolenie na zamestnanie:

- f. LUGARO s.r.o., Svit	občan Gruzínska	špecialista na výrobu vín

Cudzinci, ktorým bolo udelené povolenie na zamestnanie, vykonávajú prácu u zamestnávateľov v okrese Poprad.

1.4 EURES

- počet klientov : 4 790, z toho 3 778 UoZ a 1 012 zamestnávateľov
- počet organizovaných medzinárodných búr práce sieťou EURES : 3
- počet zamestnávateľov, ktorým bola poskytnutá asistancia poradcom EURES : 10 , z toho Česká republika (1), Spojené kráľovstvo (4), Malta (1) a Slovinsko (4) pri zbieraní životopisov, išlo o pracovné pozície v oblasti dopravy a skladového hospodárstva, zdravotníctva, hotelierstva a gastronómie, stavebníctva, priemyslu a pobytov au-pair
- vo vzťahu k slovenským zamestnávateľom boli poskytnuté služby siete EURES spoločnosti Svitstroj a.s. Svit pri zverejnení pracovných pozícií pre zvaračov a strojníkov zámočníkov v rámci územia Poľska a Slovenska a dvom zamestnávateľom (Tatravagónka a.s. Poprad, Whirlpool Slovakia s.r.o. Poprad) bola zaslaná informácia o konaní medzinárodnej burzy práce pre zamestnancov, ktorých sa týkalo hromadné prepúšťanie.
- propagácie siete EURES - v poslednom štvrtroku 2005 v spolupráci s oddelením IPS oslovené stredné školy a učilištia v okrese Poprad a Levoča s ponukou prezentácie služieb siete EURES, v decembri sa uskutočnila prvá prezentácia pre študentov SOU poľnohospodárskeho v Levoči
- ÚPSVaR v Poprade sa v decembri 2005 účasťou EURES asistenta zapojil do Pilotného projektu Migralink, ktorý zastrešuje Taliansko-slovenská obchodná komora na Slovensku, školenia v rámci projektu pokračujú aj v roku 2006 – účastníci sa po absolvovaní projektu stanú školiteľmi v oblasti migrácie.

1. 5 Aktívna politika trhu práce

V priebehu roka 2005 bolo prostredníctvom nástrojov APTP zapojených 5 672 UoZ, z toho bolo 4 901 UoZ, ktorí spadajú do skupiny znevýhodnených občanov.

- Vzdelávanie a príprava pre trh práce UoZ - § 46

V roku 2005 bolo do rekvalifikačných kurzov zaradených **731 UoZ**, z toho okres Poprad 562 UoZ a okres Levoča 169. Z uvedeného počtu UoZ bolo 499 žien, 80 absolventov, 289 DUoZ, 40 OZP a 103 občanov vo veku nad 50 rokov. Realizovalo sa 40 kurzov : *aranžér kvetín, barman ,čaišník/čaišnička, čaišník/servírka, kaderníčka, kozmetička ,kuchár (2), manažér cestovného ruchu, manuálna masáž, multimédia a internet, obchodný zástupca, opatrovateľstvo (3), pilčík, podnikateľské minimum (2), podvojný účtovníctvo (2), práca s registračnou pokladňou, rómsky asistent učiteľa, SBS (2), správca registratúry, tvorba a riadenie europrojektov, účtovníctvo a práca s PC (2), vodič motorových a VZ vozítkoch (2), výpočtová technika pre pokročilých, zakladám si vlastný podnik, základný kurz zvrárania (3), základy manikúry a pedikúry, základy práce s PC (4)*. V roku 2005 ukončilo vzdelávanie **751 UoZ**, z toho sa **263 umiestnilo na trhu práce**, čo predstavuje 35 % úspešnosť.

- Príspevok na samostatnú zárobkovú činnosť - § 49

V roku 2005 bolo dohodnutých 293 PM (224 PP, 69 LE) a vytvorených bolo 293 PM, z toho

- okres Poprad 225 UoZ (z toho bolo 88 žien, 14 ABS, 36 UoZ vo veku nad 50 rokov, 118 DUoZ, 8 UoZ § 8 d), 6 UoZ § 8 e))

- okres Levoča 68 UoZ (z toho bolo 23 žien, 3 ABS, 6 UoZ vo veku nad 50 rokov, 30 DUoZ, 2 UoZ zdr. dôv. § 8 d), 1 UoZ § 8 e)

Celkový dohodnutý príspevok bol 20 264 837 Sk a dohodnutý príspevok na vytvorené PM je vo výške 20 243 923 Sk.

- Príspevok na zamestnávanie znevýhodneného UoZ - § 50

V sledovanom období bolo dohodnutých 65 PM (58 PP, 7 LE) s dohodnutým príspevkom vo výške 7 688 999 Sk. Vytvorených bolo 45 PM (38 PP a 7 LE), umiestnených UoZ bolo v počte 49 (41 PP, 8 LE). Všetci umiestnení UoZ boli dlhodobo evidovaní a z toho bolo 33 žien. Výška dohodnutého príspevku na dohodnuté PM predstavuje sumu 7 688 999 Sk.

- Príspevok na vykonávanie absolventskej praxe - § 51

V roku 2005 bol dohodnutý počet UoZ na absolventskú prax v počte 553 (401 PP, 152 LE) a dohodnutá suma finančných prostriedkov (paušálny príspevok) predstavovala sumu 8 207 500 Sk. Na absolventskú prax bolo zaradených 592 UoZ (427 PP, 165 LE), z toho bolo 387 žien, 129 DUoZ a 8 UoZ §8d), 4 UoZ § 8e), 2 UoZ § 8 f), 2 UoZ § 8g) a 8 OZP). Dohodnutá suma finančných

prostriedkov je vo výške 7 949 000 Sk. Po ukončení absolventskej praxi sa na trhu práce umiestnilo 26 osôb.

- Príspevok na aktivačnú činnosť - § 52

Cez uvedený nástroj bolo umiestnených 3 516 UoZ (2 219 PP, 1 297 LE), z toho bolo 2 045 žien, 184 ABS, 746 UoZ vo veku nad 50 rokov a 3 293 DUoZ, 172 UoZ § 8d), 50 UoZ § 8e), 2 UoZ § 8 f) a 22 UoZ s ZP. Celková dohodnutá suma na obsadené miesta bola vo výške 20 586 285 Sk.

- Príspevok na sťahovanie za prácou - § 53

V sledovanom období boli cez uvedený nástroj APTP podporení dvaja UoZ , jeden z okresu Poprad a jeden z okresu Levoča. V oboch prípadoch išlo o dlhodobo evidované ženy.

- Projekty a programy - § 54

V priebehu roka 2005 v okrese Poprad prebiehali dva projekty „Program podpory rozvoja komunitnej sociálnej práce v obciach“ – počet zapojených UoZ bol 16 a „Projekt na podporu odstraňovania následkov kalamitnej situácie v oblasti Vysokých Tatier“ – počet zapojených UoZ bol 180. V okrese Levoča prebiehal v roku 2005 jeden projekt „Program podpory rozvoja komunitnej sociálnej práce v obciach“ – počet zapojených UoZ 16.

- Príspevok na zriadenie CHD a CHP a na ich zachovanie – § 56

V priebehu roka 2005 bolo cez uvedený nástroj vytvorených 17 pracovných miest (5 PP, 12 LE). Na uvedené miesta bolo umiestnených 17 UoZ, z toho bolo 9 žien, 1 absolvent, 1 UoZ nad 50 rokov, 2 DUoZ, 1 UoZ § 8f), 1 UoZ § 8g). Dohodnutá suma na vytvorené PM bola 1 996 505 Sk.

- Príspevok občanovi so zdravotným postihnutím na prevádzkovanie alebo vykonávanie samostatnej zárobkovej činnosti - § 57

Prostredníctvom uvedeného nástroja boli v roku 2005 vytvorené 22 pracovné miesta (8 PP, 14 LE), celkový dohodnutý príspevok predstavuje sumu 3 127 867 Sk. Na vytvorené PM bolo umiestnených 22 UoZ, z toho bolo 13 žien, 5 UoZ vo veku nad 50 rokov, 5 DUoZ.

- Príspevok na činnosť pracovného asistenta - § 59

V roku 2005 boli dohodnuté 4 PM pre asistentov v okrese Levoča. Celkový dohodnutý príspevok bol vo výške 647 364 Sk. Pracovný asistent bol poskytnutý 15 občanom so ZP.

- Príspevok na úhradu prevádzkových nákladov CHD alebo CHP a na úhradu nákladov na dopravu zamestnancov - § 60

V roku 2005 bolo prostredníctvom uvedeného nástroja podporených 52 pracovných miest (24 PP, 28 LE). Celková schválená suma bola 2 284 483 Sk.

Ostatné nástroje aktívnej politiky neboli v rámci ÚPSVaR v Poprade využité.

1.6 Poradenská činnosť

V roku 2005 boli na ÚPSVaR v Poprade **9 568** klientom poskytnuté odborné poradenské služby, z toho so **7 564** UoZ bol zrealizovaný IAP.

Realizácia Individuálnych akčných plánov

Individuálne poradenské služby pre uchádzača o zamestnanie (UoZ) boli v roku 2005 zamerané predovšetkým na kvalitatívnu stránku vypracovávania individuálnych akčných plánov (IAP) a odborného poradenstva, kde kvalitatívnym výstupom je vyradenie UoZ z dôvodu umiestnenia sa na trhu práce.

Od 1.1.2005 do 31.12.2005 sa z UoZ (7 564), s ktorými bol ukončený proces vypracovávania IAP vyradilo z evidencie bezprostredne po ukončení IAP z dôvodu umiestnenia sa na trhu práce 874 klientov.

Skupinové odborné poradenské služby

Pri skupinovom poradenstve UoZ v homogénnych skupinách hodnotili a spoznávali svoje schopnosti a možnosti zamestnať sa. Tak sa vzájomne podporovali pri zmene postoja v priebehu hľadania si práce a oslovovaní potenciálnych zamestnávateľov.

Základné údaje k odbornej poradenskej službe (OPS)	Bezprostredne po poskytnutí (OPS)	Do 3 mesiacoch poskytnutia (OPS)
Celkový počet UoZ, ktorým boli poskytnuté OPS (vrátane IAP)	9 568	
Z toho : počet UoZ, ktorí neboli vyradení z evidencie	8 095	6 118
Z toho : počet UoZ, ktorí boli vyradení z evidencie	1 473	3 450
Z toho : počet UoZ umiestnení na trhu práce	929	1 934

Základné údaje k IAP	Bezprostredne po ukončení IAP	Do 3 mesiacoch po ukončení IAP
Celkový počet UoZ, s ktorými boli zrealizované IAP	7 564	
Z toho : počet UoZ, ktorí neboli vyradení z evidencie	6 245	5 622
Z toho : počet UoZ, ktorí boli vyradení z evidencie	1 319	1 942
Z toho : počet UoZ umiestnení na trhu práce	874	1 320

1.7. SWOT analýza

Ø Okres Poprad

SILNÉ STRÁNKY

- vysoký podiel odborne kvalifikovaných pracovníkov
- priaznivá veková štruktúra obyvateľstva
- prírodné podmienky vhodné pre rozvoj cestovného ruchu, kúpeľníctva a športu
- priaznivá komunikačná dostupnosť okresu (letisko, železnica)
- napojenie priemyselných zón na železničnú stanicu, vlečky
- rozvinutá infraštruktúra
- dobre rozvinutá sieť bankovníctva

SLABÉ STRÁNKY

- vysoký podiel rómskeho obyvateľstva, ktorá je z väčšej časti bez kvalifikácie, je ťažko adaptabilné na nové ekonomické podmienky
- rastúci počet nevzdelaných a nekvalifikovaných občanov
- cestná dopravná sieť je preťažená na štátnych cestách I.
- vzhľadom na geografickú polohu okresu, horská oblasť, sú tu vyššie životné náklady v porovnaní s južnými okresmi Slovenska – dlhšie vykurovacie obdobie, dlhšia zimná údržba ciest.....
- slabé motivačné prostredie k pracovnému uplatneniu niektorých skupín obyvateľstva

OHROZENIA

- starnutie obyvateľstva
- rómska problematika
- nízka úroveň motivačného prostredia k pracovnému uplatneniu znevýhodnených skupín obyvateľstva
- izolácia školy od praxe
- nedostatočné prepojenie medzi výchovno – vzdelávacím procesom a trhom práce

ŠANCE

- možnosti ďalšieho rozvoja prihraničnej spolupráce s Poľskou republikou hospodárskej oblasti, v rozvoji cestovného ruchu, kultúrnej a v oblasti ochrany prírody,
- silná oblasť pre rozvoj cestovného ruchu a kúpeľníctva. Aj naďalej posilňovať uvedené odvetvie skvalitňovaním služieb a vyššou vybavenosťou obslužnými a doplnkovými zariadeniami,
- možnosti pre budovanie nových podnikateľských infraštruktúr
- budovanie diaľnice D1
- výstavba priemyselného parku

- podpora zakladania rozvojových partnerstiev, vrátane zahraničných
- vyššia súčinnosť v aktivitách všetkých zainteresovaných subjektov na trhu práce pri tvorbe programov a projektov regionálneho rozvoja
- vyššia úroveň čerpania zahraničných fondov

Ø OKRES LEVOČA

SILNÉ STRÁNKY

- priaznivá veková štruktúra obyvateľstva
- prírodné podmienky vhodné pre rozvoj cestovného ruchu a športu
- priaznivá komunikačná dostupnosť okresu
- dobre rozvinutá sieť bankovníctva
- integrácia postihnutých detí / študentov

SLABÉ STRÁNKY

- vysoký podiel rómskeho obyvateľstva, ktorá je z väčšej časti bez kvalifikácie, je ťažko adaptabilné na nové ekonomické podmienky
- nedostatočný rozsah služieb potrebný k rozvoju cestovného ruchu
- vidiek je úzko spojený s odvetvím poľnohospodárstva, ktoré napriek svojim možnostiam dlhodobo upadá
- nadpriemerný podiel EAO so základným prípadne neukončeným vzdelaním
- vysoká mobilita ľudí s vyšším stupňom vzdelania za zamestnaním do väčších miest alebo do zahraničia
- málo rozvinutá priemyselná základňa, nízky počet priemyselných podnikov
- miera evidovanej nezamestnanosti k 31.12.2005 bola 17,06 % čo je oproti miere evidovanej nezamestnanosti Slovenska viac o 5,7 %
- pretrvávajúce štrukturálne defektu existujúcej výrobo-technickej základne
- významnú časť dlhodobo nezamestnaných tvoria tzv. nezamestnateľní občania - pasívny prístup pri riešení si vlastnej životnej situácie
- nedostatočná podpora malého a stredného podnikania

OHROZENIA

- starnutie obyvateľstva
- migrácia kvalifikovanej pracovnej sily a absolventov VŠ do zahraničia a do regiónov s lepšími možnosťami a platobnými pomermi
- rómska problematika
- sezónnosť zamestnaní, veľká časť obyvateľstva pracuje v poľnohospodárstve a lesnom hospodárstve
- pretrvávajúce nerovnováhy na trhu práce, zvyšovanie regionálnej disparity
- nízka úroveň motivačného prostredia k pracovnému uplatneniu znevýhodnených skupín obyvateľstva

Š A N C E

- prispôbiť štruktúru svojich absolventov budúcim potrebám hospodárstva
- podpora letného a zimného turizmu
- vytváranie podmienok pre usídľovanie nových podnikateľov
- vytváranie transparentných podmienok pre podnikateľské prostredie s rovnosťou šancí
- aktivizácia znevýhodnených skupín osôb v komunálnych aktivitách a službách
- vyššia úroveň čerpania zahraničných fondov
- podporovať vznik pracovných miest, ponuky rekvalifikačných kurzov, zvýšiť účinnosť aktívnej politiky zamestnanosti

2 . Analýza sociálnych vecí

2. 1 Pomoc v hmotnej núdzi

O K R E S P O P R A D – údaje k 31.12.2005

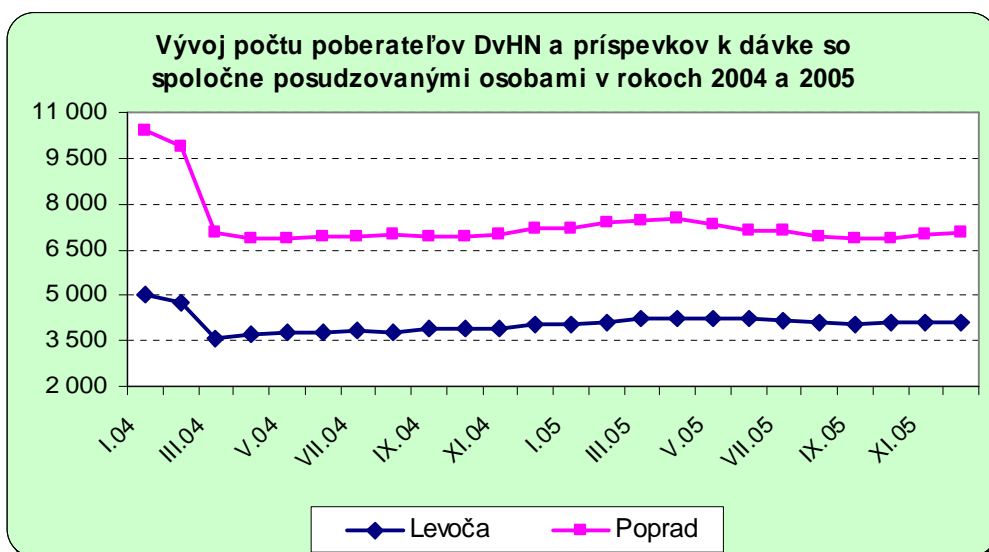
	Počet posudzovaných osôb	Počet posudzovaných osôb kumulatívne
DHN a PkD celkom	7 044	9 761
- počet detí	2 992	4 033
- nezaopatrené deti	2 724	3 646
- zaopatrené deti	265	410
Z toho počet UoZ	3 588	

K 31.12.2005 bolo v okrese Poprad 7 301 uchádzačov o zamestnanie, z toho **3 588** bolo v hmotnej núdzi, čo predstavuje **49,1 %** z celkového počtu UoZ.

O K R E S L E V O Č A – údaje k 31.12.2005

	Počet posudzovaných osôb	Počet posudzovaných osôb kumulatívne
DHN a PkD celkom	4 096	5 279
- počet detí	1 915	2 410
- nezaopatrené deti	1 811	2 255
- zaopatrené deti	104	158
Z toho počet UoZ	1 588	

K 31.12.2005 bolo v okrese Levoča 2 673 uchádzačov o zamestnanie, z toho **1 588** bolo v hmotnej núdzi, čo predstavuje **59 %** z celkového počtu UoZ.

Štruktúra UoZ podľa dosiahnutého stupňa vzdelania k 31.12.2005 :

	Okres Poprad		Okres Levoča	
	AP UoZ	Z toho v hmotnej núdzi	AP UoZ	Z toho v hmotnej núdzi
Stupeň 0	129	94	193	170
podiel v %	1,8	2,6	7,2	10,7
Stupeň 1	3 270	2 297	1 156	915
podiel v %	44,8	64,0	43,2	57,6
Stupeň 2,3	2 094	765	769	342
podiel v %	28,6	21,3	28,8	21,5
Stupeň 4	558	122	184	54
podiel v %	7,6	3,4	6,9	3,4
Stupeň 5	133	39	54	12
podiel v %	1,8	1,1	2,0	0,8
Stupeň 6	894	220	267	79
podiel v %	12,3	6,1	10	5,0
Stupeň 7,8,9	223	51	50	16
podiel v %	3,1	1,5	1,9	1,0

Najpočetnejšiu skupinu z pohľadu vzdelanostnej štruktúry UoZ v hmotnej núdzi tvoria občania s nízkym stupňom vzdelania (bez vzdelania a základné vzdelanie). V okrese Poprad bolo k 31.12.2005 v evidencii ÚPSVaR v Poprade **2 391** uchádzačov o zamestnanie s nízkym stupňom vzdelania (stupne vzdelania 0 a 1) a na celkovom počte UoZ v hmotnej núdzi sa podieľali **66,6 %**. V okrese Levoča je situácia z pohľadu vzdelanostnej štruktúry UoZ v hmotnej núdzi podobná. K 31.12.2005 bolo v evidencii **1 085** UoZ v hmotnej núdzi s nízkym stupňom vzdelania (stupne vzdelania 0 a 1) a na celkovom počte UoZ v hmotnej núdzi sa podieľali **68,3 %**.

UoZ podľa dĺžky evidencie a ich podiel na celkovom počte UoZ k 31.12.2005

	Okres POPRAD		Okres LEVOČA	
	AP UoZ	z toho UoZ v hmotnej núdzi	AP UoZ	z toho UoZ v hmotnej núdzi
Do 6 mesiacov	2 345	449	931	323
podiel v %	32,1	12,5	34,8	20,3
7-12 mesiacov	898	405	336	180
podiel v %	12,3	11,3	12,6	11,3
13 - 24mesiacov	1 123	615	427	282
podiel v %	15,4	17,1	16,0	17,8
25 - 48 mesiacov	1 436	1 025	418	325
podiel v %	19,7	28,6	15,6	20,5
Nad 48 mesiacov	1 499	1 094	561	478
Podiel v %	20,5	30,5	21,0	30,1

Najvýraznejším pretrvávajúcim problémom z pohľadu štruktúry UoZ je vysoký podiel dlhodobu evidovaných UoZ (DUoZ) na celkovom počte UoZ. V okrese Poprad k 31.12.2005 bolo **4 058** občanov, ktorí sú v evidencii ÚPSVaR dlhšie ako 12 mesiacov, z toho **2 734** bolo v hmotnej núdzi. Podiel UoZ v hmotnej núdzi, ktorí sú v evidencii ÚPSVaR nad 12 mesiacov, na celkovej nezamestnanosti dosiahol k 31.12.2005 hodnotu **37,45 %**. V okrese Levoča k 31.12.2005 bolo **1 406** občanov, ktorí sú v evidencii ÚPSVaR dlhšie ako 12 mesiacov, z toho **1 085** bolo v hmotnej núdzi. Podiel UoZ v hmotnej núdzi, ktorí sú v evidencii ÚPSVaR nad 12 mesiacov, na celkovej nezamestnanosti dosiahol k 31.12.2005 hodnotu **40,6 %**.

UoZ podľa dĺžky evidencie a veku UoZ k 31.12.2005 – okres POPRAD

Veková štruktúra	Počet UoZ v HN	Dĺžka evidencie UoZ v hmotnej núdzi				
		Do 6 mesiacov	7 - 12 mesiacov	13 – 24 mesiacov	24 – 48 mesiacov	Nad 48 mesiacov
15 – 19 roční	148	77	15	52	4	0
20 – 24 roční	287	47	37	95	74	34
25 – 29 roční	511	85	85	87	147	107
30 – 34 roční	445	53	55	66	149	122
35 – 39 roční	519	45	57	68	142	207
40 – 44 roční	478	48	46	75	132	177
45 – 49 roční	499	44	48	62	156	189
50 – 54 roční	426	32	43	58	120	173
55 – 59 roční	249	17	17	46	91	78
60 a viac	26	1	2	6	10	7
SPOLU	3 588	449	405	615	1 025	1 094

k poklesu počtu poberateľov dávky sociálnej pomoci a dávky v hmotnej núdzi. Na výrazný celkový pokles poberateľov dávok mala vplyv zmena zákona o sociálnej pomoci, a to jednak úpravou súm a zmenou kritérií na výplatu dávok. K 28.02.2004 boli všetky dávky sociálnej pomoci poberateľom odňaté a od 01.03.2004 sú občanom v hmotnej núdzi poskytované „nové“ dávky v hmotnej núdzi v zmysle zákona č. 599/2003 Z.z. o pomoci v hmotnej núdzi a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

K 31.12.2005 bola v **207** prípadoch dávka v hmotnej núdzi poskytnutá inou než peňažnou formou /osobitný príjemca/, v **448** prípadoch boli dávky v hmotnej núdzi poskytnuté preddavkovou formou, /pri začatí konania vo veci priznania dôchodku, dávky v nezamestnanosti, určenia výživného a pod./

- dávka nahrádzajúca výživné bola poskytnutá v **87** prípadoch vo výške **292 tis. Sk**

- náhradné výživné v zmysle zákona č. 452/2004 Z.z. o náhradnom výživnom v znení neskorších predpisov, ktorý nadobudol účinnosť od 01.01.2005, bolo vyplatených v roku 2005 celkovo **1650,8 tis. Sk** pre **365** detí

	XII/05	Kumulatívne
Príspevky k DHN	10 562	15 663
- na zdravotnú starostlivosť	6 979	9 636
- aktivačný príspevok	1 870	2 785
- príspevok na bývanie	885	1 365
- ochranný príspevok	828	1 877

Resocializačný príspevok

- v zmysle § 70 zákona č. 305/2005 Z. o sociálnoprávnej ochrane detí a o sociálnej kuratele a o zmene a doplnení niektorých zákonov bol vyplatený k 31.12.2005 **10 občanom**, ktorí sa vrátili z výkonu väzby alebo z výkonu TOS na účel vybavenia osobných dokladov a zabezpečenia nevyhnutných vecí osobnej potreby **resocializačný príspevok** spolu vo výške **7 tis. Sk**

Pomoc v hmotnej núdzi – okres Levoča

Poberateľov dávky a príspevkov v hmotnej núdzi : k 31.12.2005 bolo **1 476** poberateľov, kumulatívne **2033** poberateľov

Počet vydaných rozhodnutí vo veci dávky a príspevkov v HN : **6 675**, v priemere **556** rozhodnutí za mesiac

Počet návštev v rodinách – sociálne zisťovanie : V priebehu roka 2005 bolo vykonaných **1 848** návštev v rodinách, v priemere **154** návštev za mesiac

Počet klientov, ktorým bolo poskytnuté poradenstvo : **15100**

Počet vybavených podaní občanov (okrem rozhodnutí) : **2 695**

Počet osobitných príjemcov dávky a príspevkov : **2**

Počet detí, ktorým sa poskytuje dotáciu na stravu, školské potreby a štipendia :

- dotácie na stravu: **16052**

- dotácie na školské pomôcky: **2912**

- dotácie na štipendia: **4194**

V r o k u 2005 poskytol odbor sociálnych vecí na dávky v hmotnej núdzi v zmysle platných zákonov celkove pre 2033 poberateľov v celkovej výške 68.897 tis. Počet spoluposudzovaných osôb k 31.12.2005, ktorým je poskytovaná pomoc v hmotnej núdzi je 5279 občanov, z toho 2410 detí.

V porovnaní s rokom 2004 sa počet poberateľov dávky sociálnej pomoci a dávky v hmotnej núdzi znížil v roku 2005 o 3 998 poberateľov. Na uvedený medziročný pokles poberateľov dávky sociálnej pomoci a dávky v hmotnej núdzi mala vplyv aj zmena zákona a to jednak úpravou súm a zmenou kritérií na výplatu dávok.

K 31.12.2005 bola v 2 prípadoch dávka v hmotnej núdzi poskytnutá inou než peňažnou formou /osobitný príjemca/, v 412 prípadoch boli dávky v hmotnej núdzi poskytnuté preddavkovou formou, /pri začatí konania vo veci priznania dôchodku, dávky v nezamestnanosti, určenia výživného a pod./

- dávka nahrádzajúca výživné bola poskytnutá v 33 prípadoch v sume 78.536 ,- Sk
- náhradné výživné v zmysle zákona č. 452/2004 Z.z. o náhradnom výživnom v znení neskorších predpisov, ktorý nadobudol účinnosť od 01.01.2005, bolo vyplatené v roku 2005 31 poberateľom pre 42 detí v sume 198 428,- Sk

	XII/05	Kumulatívne
Príspevky k DHN	5942	7822
- na zdravotnú starostlivosť	4032	5191
- aktivačný príspevok	1101	1417
- príspevok na bývanie	619	816
- ochranný príspevok	190	398

Resocializačný príspevok
- v zmysle § 70 zákona č. 305/2005 Z. o sociálnoprávnej ochrane detí a o sociálnej kuratele a o zmene a doplnení niektorých zákonov bol v roku 2005 poskytnutý resocializačný príspevok 4 občanom, ktorí sa vrátili z výkonu väzby alebo z výkonu TOS na účel vybavenia osobných dokladov a zabezpečenia nevyhnutných vecí osobnej potreby spolu vo výške 3200 Sk.

2.2 Štátne sociálne dávky

V januári 2005 prestal ÚPSVR odd. ŠSD vyplácať príspevok na bývanie ako štátnu sociálnu dávku. Zákonom č. 244//2005 Z. z., ktorým sa menil a dopĺňal zákon č. 280/2002 Z. z. o rodičovskom príspevku v znení neskorších predpisov, zanikol od 01.07.2005 nárok na rodičovský príspevok druhému rodičovi a vznikol nárok na poberanie rodičovského príspevku pri poberaní materského, ak je vyplácané v nižšej sume ako výška rodičovského príspevku.

Opatrením MPSVaR č. 378/2005 Z. z, ktoré nadobudlo účinnosť 01.09.2005, došlo k úprave súm rodičovského príspevku, kedy bolo potrebné vykonať prepočty v spisovej dokumentácii.

V roku 2005 bolo vydaných 1 233 rozhodnutí , a to v členení :

	okres POPRAD		okres LEVOČA		SPOLU
Legislatíva SR	PnD	663	PnD	313	976
	RP	140	RP	95	235
	PS	2	PS	1	3
	PpND	1	PpND	1	2
	P na pohreb	1	P na pohreb	0	1
Legislatíva EÚ	PnD	1	PnD	13	14
	RP	0	RP	2	2
SPOLU		808		425	1 233

Koordinácia rodinných dávok so štátmi EÚ:

V roku 2005 vzrástol počet klientov, poberateľov rodinných dávok pracujúcich v členských štátoch EÚ a tým vzrástla korešpondencia so štátmi zamestnania klientov.

Tabuľková príloha

PRÍDAVOK NA DIEŤA – okres Poprad				
	Počet detí	Vyplatená suma (v tis.)	Počet poberateľov	Vyplatená suma (v tis.)
01 / 2005	27 471	13 735	15 186	15 275
02 / 2005	27 515	13 757	15 185	15 110
03 / 2005	27 587	13 793	15 215	15 097
04 / 2005	27 680	13 840	15 267	15 208
05 / 2005	27 744	13 872	15 303	15 128
06 / 2005	27 784	13 892	15 317	15 188
07 / 2005	27 754	13 877	15 309	15 156
08 / 2005	27 717	14 967	15 243	15 100
09 / 2005	27 740	14 979	15 268	15 072
10 / 2005	26 137	14 113	14 397	14 142
11 / 2005	26 765	14 453	14 869	15 044
12 / 2005	26 851	14 499	14 933	14 802

PRÍDAVOK NA DIEŤA – okres Levoča				
	Počet detí	Vyplatená suma (v tis.)	Počet poberateľov	Vyplatená suma (v tis.)
01 / 2005	9 616	4 808	4 775	5 217
02 / 2005	9 637	4 818	4 781	5 242
03 / 2005	9 665	4 832	4 788	5 263
04 / 2005	9 699	4 849	4 803	5 280
05 / 2005	9 730	4 865	4 818	5 300
06 / 2005	9 741	4 870	4 825	5 271
07 / 2005	9 737	5 257	4 813	5 272
08 / 2005	9 723	5 250	4 801	5 268
09 / 2005	9 750	5 265	4 823	5 290
10 / 2005	9 417	5 085	4 691	5 140
11 / 2005	9 490	5 124	4 716	5 179
12 / 2005	9 506	5 133	4 722	5 176

RODIČOVSKÝ PRÍSPEVOK – okres PP			RODIČOVSKÝ PRÍSPEVOK – okres LE	
	Počet poberateľov	Čerpanie finančných prostriedkov (v tis.)	Počet poberateľov	Čerpanie finančných prostriedkov (v tis.)
01 / 2005	2 609	10 489	1 017	4 034
02 / 2005	2 625	10 586	1 018	4 090
03 / 2005	2 645	10 732	1 008	4 015
04 / 2005	2 664	10 711	1 011	3 993
05 / 2005	2 657	10 788	1 013	4 053
06 / 2005	2 680	10 936	1 020	4 075
07 / 2005	2 678	10 785	1 016	4 080
08 / 2005	2 700	11 271	1 011	4 152
09 / 2005	2 736	11 488	1 012	4 157
10 / 2005	2 740	11 833	1 021	4 372
11 / 2005	2 714	11 674	1 026	4 427
12 / 2005	2 719	11 915	1 021	4 367

PRÍSPEVOK PRI NARODENÍ DIEŤAŤA – okres Poprad						
	Počet oprávnených osôb, kt. bol príspevok vyplatený				Počet detí, na kt. bol príspevok vyplatený	Vyplatená suma
	spolu	matka	otec	Osoba NRS		
01 / 2005	111	111	0	0	111	478 880
02 / 2005	87	86	0	1	88	377 100
03 / 2005	85	85	0	0	87	381 360
04 / 2005	91	91	0	0	91	392 800
05 / 2005	90	90	0	0	93	401 760
06 / 2005	101	101	0	0	102	440 320
07 / 2005	84	84	0	0	87	375 840
08 / 2005	111	110	0	1	116	501 120
09 / 2005	98	96	0	2	100	432 140
10 / 2005	112	112	0	0	113	496 860
11 / 2005	108	108	0	0	109	485 580
12 / 2005	83	82	0	1	84	369 620

PRÍSPEVOK PRI NARODENÍ DIEŤAŤA – okres Levoča						
	Počet oprávnených osôb, kt. bol príspevok vyplatený				Počet detí, na kt. bol príspevok vyplatený	Vyplatená suma
	spolu	matka	otec	Osoba NRS		
01 / 2005	31	31	0	0	31	133 920
02 / 2005	41	41	0	0	41	177 120
03 / 2005	25	25	0	0	25	108 000
04 / 2005	34	34	0	0	34	146 880
05 / 2005	32	32	0	0	32	138 240
06 / 2005	28	28	0	0	28	120 960
07 / 2005	36	10	0	26	36	155 520
08 / 2005	41	39	0	2	41	176 800
09 / 2005	37	37	0	0	37	160 120
10 / 2005	34	34	0	0	34	151 500
11 / 2005	33	33	0	0	33	147 180
12 / 2005	31	31	0	0	32	142 720

PRÍSPEVOK NA POHREB – okres Poprad			
	Počet oprávnených osôb podľa pobytu v SR	Počet vyplatených príspevkov	Vyplatená suma
01 / 2005	85	85	195 300
02 / 2005	59	63	144 900
03 / 2005	72	73	167 900
04 / 2005	75	75	172 500
05 / 2005	75	78	179 400
06 / 2005	63	63	144 900
07 / 2005	52	57	131 100
08 / 2005	75	75	172 500
09 / 2005	72	72	165 600
10 / 2005	66	66	151 800
11 / 2005	61	62	142 600
12 / 2005	68	69	158 700

PRÍSPEVOK NA POHREB – okres Levoča			
	Počet oprávnených osôb podľa pobytu v SR	Počet vyplatených príspevkov	Vyplatená suma
01 / 2005	33	33	75 900
02 / 2005	28	28	64 400
03 / 2005	23	23	52 900
04 / 2005	22	22	50 600
05 / 2005	34	34	78 200
06 / 2005	20	20	46 000
07 / 2005	27	27	62 100
08 / 2005	15	15	34 500
09 / 2005	26	26	59 800
10 / 2005	20	21	48 300
11 / 2005	37	38	87 400
12 / 2005	27	27	62 100

Príspevky pestúnskej starostlivosti na úhradu potrieb dieťaťa – okres Poprad							
	POČET POBERATEĽOV					Počet detí, na kt. bol príspevok vyplatený	Vyplatená suma
	pestúni	opatrovníci	Občania, kt. sú deti dočasne zverené	Plnoleté deti v PS	Plnoleté deti v opatrovníctve		
01 / 2005	25	1	3	0	4	38	85 340
02 / 2005	25	2	3	0	4	39	86 980
03 / 2005	24	2	4	1	4	41	91 654
04 / 2005	22	2	5	3	4	43	99 370
05 / 2005	24	2	5	3	4	44	97 197
06 / 2005	25	1	5	3	5	45	100 267
07 / 2005	25	1	5	3	5	45	100 267
08 / 2005	25	1	5	3	4	44	96 782
09 / 2005	26	1	5	3	5	46	100 429
10 / 2005	26	1	5	3	4	44	95 757
11 / 2005	27	1	6	2	4	47	102 047
12 / 2005	25	1	6	3	4	46	99 517

Príspevky pestúnskej starostlivosti na úhradu potrieb dieťaťa – okres Levoča

	POČET POBERATEĽOV					Počet detí, na kt. bol prís. vyplatený	Vyplatená suma
	pestúni	opatrovníci	Občania, kt. sú deti dočasne zverené	Plnoleté deti v PS	Plnoleté deti v opatrovníctve		
01 / 2005	2	0	0	1	0	3	7 790
02 / 2005	2	0	0	1	0	3	7 790
03 / 2005	2	0	0	1	0	3	7 790
04 / 2005	2	0	0	1	0	3	7 748
05 / 2005	2	0	0	1	0	3	7 778
06 / 2005	2	0	0	1	0	3	7 784
07 / 2005	2	0	0	1	0	3	7 784
08 / 2005	2	0	0	1	0	3	7 784
09 / 2005	2	0	0	1	0	3	7 784
10 / 2005	2	0	0	0	0	2	3 740
11 / 2005	3	2	0	0	0	5	8 714
12 / 2005	3	2	0	0	0	5	9 427

Príspevok na bývanie – okres Poprad		
	Počet poberateľov	Vyplatená suma za daný mesiac
01 / 2005	388	257 842

Príspevok na bývanie – okres Levoča		
	Počet poberateľov	Vyplatená suma za daný mesiac
01 / 2005	70	41 116

2.3 Peňažné príspevky na kompenzáciu

Na úseku **peňažných príspevkov na kompenzáciu sociálnych dôsledkov ťažkého zdravotného postihnutia** bolo v roku 2005 podaných 6 797 žiadostí (okres PP → 5 751, okres LE → 1 046).

Peňažný príspevok	Okres PP - počet žiadostí	Okres LE - počet žiadostí
PP na kompenzáciu	3 849	871
PP za opatrovanie	1 902	175
Spolu	5 751	1 046

Počet vydaných rozhodnutí vo veci poskytovania peňažného príspevku za opatrovanie : 2 077 (PP → 1 547, LE → 530)

Počet vydaných rozhodnutí vo veci poskytovania peňažného príspevku na kompenzáciu : 4 716 (PP → 3 324, LE → 1 392)

Poberateľov peňažného príspevku za opatrovanie : k 31.12.2005 kumulatívne 1 330 (PP → 1 041, LE → 289)

Poberateľov peňažných príspevkov na kompenzáciu : k 31.12.2005 kumulatívne 4 928 (PP → 3 824, LE → 1 104)

Počet podaných odvolaní proti prvostupňovým rozhodnutiam : 251 (PP → 180, LE → 71)

Počet klientov, ktorým bolo poskytnuté sociálne poradenstvo : 13 590 (PP → 11 432, LE → 2 158)

Počet vykonaných návštev v rodinách : 814 (PP → 603, LE → 211)

Kompenzačný príspevok	Počet aktívnych poberateľov k 31.12.2005		Celkový počet poberateľov za rok 2005	
	Okres PP	Okres LE	Okres PP	Okres LE
Osobný asistent	126	87	145	118
Zaobstaranie pomôcky + oprava	1	1	102	88
Kúpa OMV	0	0	34	4
Úprava bytu	0	0	115	13
Na prepravu	78	6	98	7
Kompenzácia zvýšených výdavkov	2 419 /3176/*	858 /1037/*	2 707 /3 564/*	963 /1163/*
Príspevok za opatrovanie ŤZP	835	221	1 011	279
SPOLU	3 459 /4 216/	1104 /1352/	4 212 /5069/	1295 /1682/

*Počet poberateľov peňažných príspevkov na kompenzáciu zvýšených výdavkov však nesedí s počtom samotných aktívnych príspevkov, pretože jeden občan s ŤZP môže súčasne poberať viacero príspevkov.

Peňažný príspevok na kompenzáciu zvýšených výdavkov	Počet aktívnych príspevkov k 31.12.2005		Celkový počet príspevkov za rok 2005	
	Okres PP	Okres LE	Okres PP	Okres LE
- na diétne stravovanie	640	226	728	265
- hygiena a opotrebovanie	1 466	498	1 657	554
- prevádzka OMV	1 070	310	1 179	340
- pes so špec. výcvikom	0	3	0	4
SPOLU	3 176*	1 037*	3 564*	1163*

Štruktúra čerpania finančných prostriedkov peňažných príspevkov na kompenzáciu a peňažného príspevku za opatrovanie:

Kompenzačný príspevok	Financie za rok 2005		
	okres PP	okres LE	SPOLU
Osobná asistencia	9 751	4 760	14 511
Zaobstaranie pomôcky + oprava	4 704	1 505	6 209
Kúpa OMV	6 747	778	7 525
Úprava bytu	13 990	1 305	15 295
Na prepravu	1 365	151	1 516
Kompenzácia zvýšených výdavkov	24 296	7 459	31 755
Príspevok za opatrovanie ŤZP	43 963	13 031	56 994
SPOLU OKRES LEVOČA	104 816	28 989	133 805

2.4 Posudkové činnosti

§ Štruktúra počtu vydaných posudkov na účely peňažných príspevkov na kompenzáciu sociálnych dôsledkov:

- oddelenie posudkových činností vydalo v roku 2005 na účely peňažných príspevkov na kompenzáciu sociálnych dôsledkov celkom 2409 posudkov
- počet vydaných posudkov s mierou funkčnej poruchy do 50%: 144
- počet vydaných posudkov s mierou funkčnej poruchy nad 50%: 2265

- § Počet ĽZP občanov, ktorým bol v posudku navrhovaný peňažný príspevok na kompenzáciu zvýšených výdavkov na diétne stravovanie v členení z dôvodu ochorenia:
- **skupina:** (fenylketonúria, cystická fibróza s pankreatickou insuficienciou, coeliakia) - **103 posudkov**
 - **II. skupina:** (diabetes mellitus 1. typ, diabetes mellitus 2. typ inzulinopendentný s komplikáciami, chronické poškodenie pankreasu, systémové ochorenia, malígne ochorenia spojené s poruchou funkcie tráviaceho traktu, skupina ďalších zriedkavých chorôb, ktoré sú spojené s príjmom potravy): **252 posudkov**
 - **III. skupina:** (chronická insuficiencia obličiek, zúženie pažeráka s výraznou poruchou prehĺtania na benígnom alebo malígnom podklade): **23 posudkov**
- Spolu: 378 posudkov**
- § Počet vydaných preukazov občana s ťažkým zdravotným postihnutím: 695
- § Počet vydaných preukazov občana s ĽZP so sprievodcom: 953
- § Počet vydaných preukazov ĽZP cudzincom, azylantom, odídencom a osobám bez štátnej príslušnosti: 0
- Celkový počet vydaných preukazov: 1 648**
- § Počet detí s dlhodobou nepriaznivým zdravotným stavom :
- od 6 do 15 rokov: **9**
 - od 15 do 18 rokov: **4**
- § Štruktúra počtu prejednávanych prípadov posudzovania zdravotnej spôsobilosti uchádzačov o zamestnanie:
- možnosti zaradenia do vhodného zamestnania vzhľadom na zdravotný stav: **3**
 - možnosť účasti na programe aktívnych opatrení na trhu práce a na aktivačnej činnosti vzhľadom na zdravotný stav: **2**
- § Počet posudkov vydaných odborným konzíliom posudkových lekárov: **0**
- § Regionálne možnosti zabezpečovania prepravnej a opatrovateľskej služby:
- Opatrovateľská služba** občanom nášho regiónu je poskytovaná:
- prostredníctvom neštátnych subjektov: SČK, Spišská katolícka charita,
 - prostredníctvom samosprávnych orgánov miest a obcí regiónu
- Prepravná služba** je poskytovaná prostredníctvom neštátnych subjektov: SČK
- § Ďalšia činnosť oddelenia posudkových činností:
- celkový počet žiadostí na posúdenie pre účely kompenzácie sociálnych dôsledkov občanov s ĽZP za rok 2005: 2869
 - Celkový počet vydaných posudkov: 2409
 - Celkový počet posúdených: 3007

- počet žiadostí o vydanie preukazu občana s ŤZP: 735
- počet vydaných rozhodnutí pre účely vydania preukazu občana s ŤZP: 714
- počet vykonaných návštev v rodine: 1149
- posúdenie na pracovisku: 1947
- počet záznamov lekára na účely stanovenia miery funkčnej poruchy podľa Prílohy č. 4 zákona o sociálnej pomoci: 3708
- poradenská činnosť: 4652
- kontrola dodržiavania liečebného režimu podľa § 19 odst. 11 – 13 zákona č. 5/2004 o službách zamestnanosti: 1675 návštev dočasne práceneschopných uchádzačov o zamestnanie, u ktorých práceneschopnosť trvá dlhšie ako 14 dní

2.5 Sociálno-právna ochrana detí a sociálna kuratela

Rok 2005 sa vyznačoval legislatívnymi zmenami právnych predpisov v oblasti rodinnoprávných vzťahov. Od 01.04.2005 nadobudol účinnosť zákon o rodine 36/2005 Z.z. a od 01.09.2005 zákon 305/2005 Z.z. o sociálnoprávnej ochrane detí a sociálnej kurately. Opatrenia sú orientované prioritne na podporu sanácie rodín, z ktorých boli deti z rôznych dôvodov vyňaté, na vytvorenie rovnocenného náhradného prostredia deťom, ktoré nemôžu vyrastať vo vlastných rodinách a na osamostatnenie mladých dospelých. Rozšírila sa možnosť vykonávania opatrení sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately neštátnymi subjektmi, napr. v oblasti výchovných opatrení, jednotlivé opatrenia sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately môžu vykonávať akreditované subjekty. Nanovo sa upravila pôsobnosť orgánov štátnej správy, obcí a vyšších územných celkov. Každoročne je zaznamenávaný nárast počtu rodín a detí, pre ktoré sa vykonávajú opatrenia sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately. V roku 2005 do evidencie ÚPSVaR pribudlo 897 detí zo 630 rodín, ktorým bola poskytnutá sociálnoprávna ochrana detí a sociálna kuratela.

Úrady PSVaR môžu od účinnosti zákona o sociálnoprávnej ochrane detí a sociálnej kurately rozhodovať o uložení nových foriem výchovných opatrení, ako je napr. povinnosť podrobiť sa sociálnemu poradenstvu, odbornému poradenstvu v špecializovaných zariadeniach, zúčastniť na výchovnom programe, sociálnom programe po predchádzajúcom súhlase fyzickej osoby alebo právnickej osoby, ktorá by mala pri výkone tohto opatrenia spolupôsobiť. Vzhľadom k tomu, že sa jedná o novú formu výchovných opatrení v roku 2005, nebolo cestou ÚPSVaR v Poprade rozhodnuté o nariadení žiadneho výchovného opatrenia, boli využité formy výchovných opatrení nariadených súdom.

ÚPSVaR v Poprade v roku 2005 spísal 735 návrhov vo veciach výchovy a výživy maloletých detí.

Zamestnanci oddelenia sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately vykonávajú opatrenia na ochranu života, zdravia a priaznivého vývinu dieťaťa vždy, ak sa dieťa ocitne bez akejkoľvek starostlivosti, alebo ak je jeho život, zdravie alebo priaznivý vývin vážne ohrozený. Táto pomoc je

zabezpečená služobnou pohotovosťou zamestnancov orgánu sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately, v zmysle občianskeho práva. Celkovo bolo spísaných 24 návrhov na vydanie predbežného opatrenia (v medziročnom porovnaní *nárast* o 7 návrhov), z toho u detí vo veku od 0-3 rokov / u štyroch chlapcov a siedmych dievčat /, od 3-6 rokov / u štyroch chlapcov a troch dievčat /, od 6- 15 rokov / u dvoch chlapcov a dvoch dievčat a od 15-18 rokov / u dvoch chlapcov a ani jedného dievčaťa /.

Žiaden z rodičov nemôže zastupovať svoje dieťa, ak ide o právne úkony, v ktorých by mohlo dôjsť k stretu záujmov medzi deťmi zastúpenými tým istým rodičom navzájom. Pri výkone funkcie kolízneho opatrovníka dieťaťa sa zisťujú rodinné pomery, bytové pomery a sociálne pomery dieťaťa na účely rozhodnutia súdu. ÚPSVaR v Poprade vykonával funkciu kolízneho opatrovníka v 913 konaniach. Z toho vo veci rozvodu manželstva a úpravy práv a povinností rodičov voči maloletým deťom v 204 konaniach, vo veci úpravy práv a povinností rodičov voči maloletým deťom vo veci výživného v 442 konaniach, vo veci úpravy styku v 24 konaniach, vo veci zmeny zverenia medzi rodičmi v 6 konaniach a zmeny umiestnenia inému občanovi v 18 konaniach. ÚPSVaR bol ustanovený za kolízneho opatrovníka v 11 konaniach vo veci určenia otcovstva a 2 konaniach vo veci zapretia otcovstva.

Pri náhradnej starostlivosti ide o vzťahy medzi maloletými deťmi a inými osobami, čím dochádza k zásadnému a vážnemu zásahu do rodičovských práv a povinností a môžu vzniknúť iba na základe rozhodnutia súdu. Ide o dočasné opatrenia pri výchove v širšom poňatí ako pri osobnej starostlivosti maloletého dieťaťa, kedy z rôznych príčin a dôvodov ju rodičia nezabezpečujú alebo nemôžu zabezpečiť. V roku 2005 úrad vykonával funkciu kolízneho opatrovníka v 18 konaniach vo veci nariadenia ústavnej starostlivosti, 6 konaniach o veci zrušenia ústavnej starostlivosti. V nadväznosti na výklad zákona č. 305/2005 Z.z. o sociálnoprávnej ochrane detí a sociálnej kurately a v súvislosti s plnením úloh vyplývajúcich z Akčného plánu na zabezpečenie ochrany ohrozených detí na roky „2005 –2006“ ÚPSVaR v Poprade vypracoval plány sociálnej práce u všetkých umiestnených detí v ústavnej starostlivosti. Splnenie uložených úloh bolo realizované v intenciách nového zákona. U evidovaných detí bola preskúmaná ich aktuálna situácia, prehodnotená odôvodnenosť nariadenia ústavnej výchovy. Plány sociálnej práce s rodinou dieťaťa obsahujú postupne prijímané opatrenia na odstránenie príčin, pre ktoré došlo k umiestneniu dieťaťa v ústavnej výchove, opatrenia zamerané na sanáciu rodinného prostredia, resp. možnosť umiestnenia dieťaťa v náhradnej starostlivosti. Boli vypracované v spolupráci so zariadeniami, kde sú deti umiestnené a obcou, v ktorej rodina žije a zohľadňujú špecifiká vychádzajúce zo sociálnej diagnózy rodiny.

K najčastejším dôvodom, kde predpoklad prinávratenia dieťaťa do biologickej rodiny je v súčasnom období problematický, patria najmä nezáujem rodičov o dieťa už od narodenia, fyzický alebo mentálny postih dieťaťa, neprijatie dieťaťa partnerom rodiča, nedostatočné alebo žiadne bytové podmienky, viacpočetné rodiny, kde došlo k rozpadu rodiny, nízka sociokultúrna úroveň rodín.

ÚPSVaR v Poprade v roku 2005 zaznamenal 9 konaní vo veci zverenia dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti upravenej § 45 zákona č. 36/2005 Z.z. o rodine, 6 konaní vo veci predosvojiteľskej starostlivosti, 14 konaní vo veci zverenia dieťaťa do pestúnskej starostlivosti, 2 konania vo veci zrušenia pestúnskej starostlivosti a 3 konania vo veci poručníctva. Inštitút poručníctva nastupuje ak obaja rodičia maloletého zomreli, boli pozbavení výkonu rodičovských práv a povinností alebo nemajú spôsobilosť na právne úkony v plnom rozsahu. Od 01.01.2006 účinnosťou zákona č. 627/2006 Z.z. o príspevkoch v náhradnej rodinnej starostlivosti došlo k zrovnoprávneniu jednotlivých foriem náhradnej rodinnej starostlivosti /zverenie dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti v zmysle § 45 zákona o rodine/.

Zo samotného zákona o sociálnoprávnej ochrane detí a sociálnej kuratele vychádza zjavná snaha intenzívne a v čo najkratšom čase nájsť dieťaťu náhradných rodičov. Určité riziko a niekedy aj zmarenie realizácie NRS nastáva v súvislosti s konaniami o splnení podmienok osvojiteľnosti. Účastníkmi týchto konaní sú aj biologickí rodičia, ktorí deklarujú svoj záujem o dieťa, čím niektorých prípadoch dochádza k predĺženiu súdneho konania a tým aj k neskoršiemu sprostredkovaniu NRS. Samotná interakcia – zoznámenie sa dieťaťa s náhradnými rodičmi prebieha taktiež na vyššej úrovni, pretože nadviazanie osobného vzťahu sleduje psychológ, ktorý tento kontakt zhodnotí a následne sa k vhodnosti umiestnenia dieťaťa konkrétnym žiadateľom vyjadrí. Má možnosť sledovať adaptáciu dieťaťa v novej rodine. V roku 2005 bolo zaznamenaných 9 konaní vo veci nezrušiteľného osvojenia, nebol zaznamenaný ani jeden prípad zrušiteľného osvojenia a zrušenia zrušiteľného osvojenia. Nový zákon o rodine nerozlišuje dva typy osvojenia, ako to bolo v predchádzajúcej právnej úprave. Osvojenie ako také môže súd zrušiť do šiestich mesiacov odo dňa právoplatnosti rozhodnutia o osvojení, avšak len vtedy ak existujú vážne dôvody.

Rozsiahle a členité územie policajného okresu s vysokou migráciou občanov, cestovným ruchom prináša so sebou negatíva v podobe rastu kriminality. V rámci preventívnej činnosti sa spolupracuje s koordinátormi v školách a vykonáva sa prednášková činnosť na aktuálne témy v oblasti sociálnej kurately ako je napr. záškoláctvo, dôsledky trestnej činnosti. V spolupráci s Mestskou políciou v Poprade sa ÚPSVaR v Poprade zapojil do pilotného projektu “Pravidelné kontroly reštauračných a pohostinských zariadení na podávanie alkoholu maloletým a mladistvým so zameraním na problém záškoláctva,.. V sledovanom období bolo zaznamenaných 64 prípadov, kedy bolo trestné stíhanie zastavené pre nedostatok veku, 79 prípadov trestných konaní, kedy boli mladiství odsúdení z toho 77 chlapcov a dve dievčatá, podmienene bolo odsúdených 60 mladistvých z toho 59 chlapcov a jedno dievča. Nepodmienené odsúdených v roku 2005 bolo 9 mladistvých z toho ani jedno dievča. Súd nariadil ochrannú výchovu u troch, upustil od potrestania u ôsmich a troch chlapcov oslobodil spod obžaloby.

V roku 2005 ÚPSVaR v Poprade evidoval 136 klientov prepustených z výkonu trestu odňatia slobody a 6 klientov prepustených z výkonu väzby, z toho jednu ženu. Postpencitenciárna starostlivosť

po návrate z výkonu trestu odňatia slobody bola poskytnutá 111 klientom z toho dvom ženám a postpenitenciárnu starostlivosť po návrate z výkonu väzby bola poskytnutá 3 klientom z toho jednej žene.

V preventívnej činnosti v okrese Poprad majú primárnu úlohu ambulancie klinickej psychológie zameranej na drogy, ktoré monitorujú prvý kontakt. Závislosť mládeže od drog, alkoholu s primárnym zameraním na rizikové skupiny, kde prevláda dospievajúca mládež zabezpečuje Centrum výchovnej a psychologickéj prevencie v Poprade, spolu so svojimi koordinátormi na ZŠ. Liečba podchytených prípadov drogových závislostí je v okrese koordinovaná dvoma vyčlenenými klinicko-psychologickými odborníkmi, ktorí zabezpečujú terapiu dospelých a dorastu psychiatrickými ambulanciami a lôžkovými oddeleniami nemocníc. Na území mesta Poprad pôsobia tri kluby anonymných alkoholikov – AI – ANON, Anonymní alkoholici a Klub Abstinentov KLUS, v Levoči je jeden takýto klub – Kruciata oslobodenia človeka – KOČ. V roku 2005 bol zaevidovaný jeden prípad chlapca závislého na alkohole, ktorému bola nariadená ambulantná psychiatrická liečba. Pred nástupom na liečbu mu bola poskytnutá pomoc sociálneho kurátora. Dvaja mladiství z okresu Levoča, experimentovali s drogami/ prechovávali marihuanu v malom množstve/, za čo boli aj právoplatne v trestnom konaní odsúdení na podmienené tresty odňatia slobody.

V roku 2005 bolo do detských domovov umiestnených 10 detí na základe predbežného uznesenia súdu o umiestnení v ústavnej starostlivosti. Z toho deti vo veku od 0-3 rokov štyri deti z toho traja chlapci a jedno dievča, od 3-6 rokov 2 dievčatá, od 6- 15 rokov dvaja chlapci a od 15-18 rokov dvaja chlapci. Dve deti boli umiestnené mimo kraja svojho bydliska. Najčastejší dôvod vyňatia detí z rodinného prostredia sú zlé ekonomické podmienky rodín, nedostatočná starostlivosť rodičov o maloleté deti, zanedbávanie, deložácia.

V priebehu roku 2005 ÚPSVaR v Poprade evidoval prípad dvoch maloletých detí bez sprievodu z toho jedného chlapca a jedného dievčaťa.

3. Záver

Na vývojové tendencie nezamestnanosti v roku 2005 pôsobili pozitívne ako aj negatívne činitele avšak celkový vývoj v oblasti nezamestnanosti bol priaznivý – miera evidovanej nezamestnanosti aj naďalej klesala. Nepriaznivo však vyznieva vývoj v štruktúre uchádzačov o zamestnanie, kde dochádza k nárastu nekvalifikovanej pracovnej sily – skupina UoZ s nízkym stupňom vzdelania predstavuje skoro 50 % z celkového počtu UoZ (okres PP – 47 %, okres LE 51%). U uvedenej skupiny UoZ je nutná podpora vzdelávania , nakoľko vzdelanie dáva reálnu šancu uplatniť sa na trhu práce.

Spracovala :
Ing. Daniela Troppová
Odd. informatiky, analýz a štatistických zisťovaní

Použité zdroje údajov :
Podklady jednotlivých oddelení ÚPSVaR v Poprade
Štatistický úrad SR

Ing. Mgr. Božena Figlárová
riaditeľka ÚPSVaR v Poprade